

Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmämuistioita 2003:35

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005
Toimeentuloturva –ryhmän raportti

*Kaikille
mahdollisuus
terveelliseen ja
turvalliseen
elämään.*

KUVAILULEHTI

Julkaisija Sosiaali- ja terveysministeriö		Julkaisun päivämäärä 5.2.2004	
Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja sihteeri) Sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005 Toimeentuloturva-ryhmä Puheenjohtaja Kari Lindroos Sihteerit Kati Ahonen, Pirjo Ylöstalo		Julkaisun laji Työryhmäraportti	
		Toimeksiantaja Sosiaali- ja terveysministeriö	
		Toimielimen asettamispäivä 23.4.2002 (STM041:02/2002)	
Julkaisun nimi Sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005. Toimeentuloturva -ryhmä			
Julkaisun osat			
Tiivistelmä Toimeentuloturva-ryhmän tehtävänä oli tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005-työryhmän johtoryhmälle esitys kansallisesta toimeentuloturvan tietojärjestelmästä. Selvityksen tuli sisältää selvitys rahana maksettavien toimeentuloturvaetuuksien nykyisestä tilastoinnista ja tietojen keräämisestä sekä tehdä esitys tulevista tietotarpeista ja kenen vastuulla tietojen kerääminen on. Raportissa kuvataan toimeentuloturvaetuuksien nykyisiä tietojärjestelmiä EU:n ESSPROS-luokitukseen perustuvan sosiaalimenolaskelman mukaisina. Työryhmä ehdottaa, että toimeentuloturvaetuuksien tiedontuottajaorganisaatiot lisäävät entisestään keskinäistä yhteistyötä verkostoitumalla ja hyödyntämällä sähköisen tiedonvälityksen keinoja rakentamalla tiedon lähteisiin linkitettyjä portaaleja Internetin välityksellä käytettäväksi. Työryhmä ehdottaa, että tiedontuottajaorganisaatiot rakentavat informaatiotuotannon tilastokokonaisuudet työttömyysturvasta, kuntoutusajan toimeentuloturvasta, pienten lasten hoidon tuesta, eläkkeiden, sairausvakuutuksen ja vähimmäisturvan asiakokonaisuuksista tarkastelemalla samalla myös palveluita, jos kokonaiskuvan saaminen sitä edellyttää. Tiedon hyödyntämisessä työryhmä ehdottaa tiedontuottajaorganisaatioiden ottavan huomioon entistä paremmin tiedon lopputuotekäyttäjien (asiakkaiden) näkökulman ja ottavan laajemmin käyttöön Internetin ajankohtaistiedon välittäjänä (Stakesin eSotka ja indikaattoripankki), huomioivan tilastojen laatukriteeristön vaatimukset sekä kehittävän laajemmin rekisteritutkimusta verkostoitumalla, konsultoimalla ja kouluttamalla.			
Avainsanat: (asiasanat) Toimeentuloturvaetuudet, sosiaali- ja terveysturva, tiedontuottajaorganisaatiot, tietojärjestelmät, tilastot, rekisterit, tutkimus, verkostoituminen, indikaattorit, Internet, portaali.			
Muut tiedot www.stm.fi			
Sarjan nimi ja numero Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmämuistioita 2003:35		ISSN 1237-0606	ISBN 952-00-1453-5
Kokonaissivumäärä 56	Kieli Suomi	Hinta 14,80 €	Luottamuksellisuus Julkinen
Jakaja Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisumyynti PL 536, 33101 Tampere, puh. (03) 260 8158 ja (03) 260 8535, fax (03) 2608150, sähköposti: julkaisumyynti@stm.vn.fi		Kustantaja Sosiaali- ja terveysministeriö	

PRESENTATIONSBLAD

Utgivare Social- och hälsovårdsministeriet		Utgivningsdatum 5.2.2004	
Författare (uppgifter om organet: namn, ordförande, sekreterare) Informationsförsörjning och verksamhetsuppföljning inom social- och hälsovården (Information 2005) Utkomstskyddsgruppen Ordförande Kari Lindroos Sekreterare Kati Ahonen, Pirjo Ylöstalo		Typ av publikation Arbetsgruppspromemoria	
		Uppdragsgivare Social- och hälsovårdsministeriet	
		Datum för tillsättandet av organet 23.4.2002 (STM041:02/2002)	
Publikation (även den finska titeln) Informationsförsörjning och verksamhetsuppföljning inom social- och hälsovården (Information 2005) Utkomstskyddsgruppen			
Publikationens delar			
Referat Arbetsgruppen hade i uppdrag att lägga fram ett förslag till ett nationellt datasystem för utkomstskyddet för ledningsgruppen för arbetsgruppen Sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005. Utredningen skulle inbegripa en utredning av hur kontanta utkomstskyddsformåner nuförtiden statistikförs och hur uppgifterna samlas och ett förslag om framtida informationsbehov och på vems ansvar insamlingen av uppgifterna är. I rapporten beskrivs de nuvarande datasystemen för utkomstskyddsformåner enligt en socialutgiftskalkyl som baserar sig på EU:s ESSPROS-klassificering. Arbetsgruppen föreslår att de organisationer som producerar information om utkomstskyddsformåner ytterligare ökar sitt inbördes samarbete genom att bilda nätverk och utnyttja de möjligheter som den elektroniska kommunikationen ger genom att bygga upp webbportaler med länkar till olika informationskällor. Arbetsgruppen föreslår att de organisationer som producerar information skapar statistikhelheter över utkomstskyddet för arbetslösa, utkomstskyddet under rehabiliteringstid, stödet för vård av små barn, pensionerna, sjukförsäkringen och miniskyddet och även tar servicen i betraktande, om detta är nödvändigt för att få en helhetsbild. Med tanke på utnyttjandet av informationen föreslår arbetsgruppen att informationsproducenterna bättre än idag beaktar slutanvändarnas (kundernas) synvinkel och i högre grad använder Internet som förmedlare av aktuell information (Stakes' eSotka och indikatorbank), beaktar de krav som kvalitetskriterierna för statistik ställer och vidareutvecklar registerforskningen genom att bilda nätverk, fungera som konsulter och utbilda.			
Nyckelord Utkomstskyddsformåner, social- och hälsoskyddet, informationsproducent, datasystem, statistik, register, forskning, nätverk, indikatorer, Internet, portal			
Övriga uppgifter www.stm.fi			
Seriens namn och nummer Social- och hälsovårdsministeriets promemorior 2003:35		ISSN 1237-0606	ISBN 952-00-1453-5
Sidoantal 56	Språk Finska	Pris 14,80 €	Sekretessgrad Public
Distribution Social- och hälsovårdsministeriets publikationsförsäljning PB 536, 33101 Tammerfors tfn (03) 260 8158 och (03) 260 8535 fax (03) 260 8150, e-post: julkaisumyynti@stm.vn.fi		Förlag Social- och hälsovårdsministeriet	

DOCUMENTATION PAGE

Publisher Ministry of Social Affairs and Health		Date 5 February 2004	
Authors Social Welfare and Health Care Information Reform 2005. Income Protection Group Chairman Kari Lindroos Secretaries Kati Ahonen, Pirjo Ylöstalo		Type of publication Working Group Memorandum	
		Commissioned by Ministry of Social Affairs and Health	
		Date of appointing the organ 23 April 2002 (STM041:02/2002)	
Title publication Social Welfare and Health Care Information Reform 2005. Report of the Income Protection Group			
Summary <p>The task of the Income Protection Group was to present a proposal on a national data system for cash income protection benefits to the management group of the working group on the Data Reform 2005 of the Social Welfare and the Public Health Services. The investigation was to include an account of current practices of compiling statistics and collecting information on cash income protection benefits as well as to make a proposal regarding future information needs and whose responsibility the collection of information should be.</p> <p>The report describes the present data systems for income protection benefits in accordance with the EU's ESSPROS classification of social protection expenditure. The working group proposes that the organisations providing information on income protection benefits further increase mutual cooperation through networking and by utilising the means of electronic data exchange by building Internet portals linked to the sources of information.</p> <p>The working group suggests that the organisations providing information create consolidated statistics on specific topics such as unemployment insurance, income protection during rehabilitation, support for the care of small children, pensions, sickness insurance and subsistence security, incorporating data on services where needed to gain an overall picture.</p> <p>The working group proposes that in utilising the information, the organisations providing information should take more account of the end users' (i.e. clients') point of view; make wider use of the Internet as a means of communicating topical information (eSotka and indicator bank of the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES)); observe the requirements imposed by the quality criteria for statistics; and develop research based on registers more extensively through networking, consultation and training.</p>			
Key words Cash income protection benefits, social and health security, organisations providing information, data systems, statistics, registers, research, networking, indicators, Internet, portal.			
Other information Internet: www.stm.fi			
Title and number of series Working Group Memorandums of the Ministry of Social Affairs and Health 2003:35		ISSN 1237-0606	ISBN 952-00-1453-5
Number of pages 56	Language Finnish	Price € 14,80	Publicity Public
Distributor/Orders Ministry of Social Affairs and Health, Publications Sale, P.O.Box 535, FIN-33101 Tampere, Finland, tel. +358 3 260 8158 and +358 3 260 8535, fax +358 3 260 8150, e-mail: julkaisumyynti@stm.vn.fi		Financier Ministry of Social Affairs and Health	

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005 johtoryhmälle

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 23.4.2002 alatyöryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä esitys sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005 johtoryhmälle kansallisesta toimeentuloturvan tietojärjestelmästä. Alatyöryhmän tehtävänä oli laatia selvitys sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla rahana maksettavien etuuksien nykyisestä tilastoinnista ja tietojen keräämisestä sekä tehdä esitys tulevista tietotarpeista sekä siitä kuinka ja miten usein nämä tiedot kerätään ja kenen vastuulla eri tietojen kerääminen on. Lisäksi tehtävänä oli tehdä selvitys mahdollisista työnjako- ja tietojen yhteensopivuusongelmien ratkaisemisesta selvitettäessä eri etuuksien kohdistumista ja kasautumista eri väestöryhmille. Ryhmän tuli ottaa huomioon eri tahojen tietotarpeet, käsitteiden yhdenmukaisuus, sekä tarve saada alueellisia tietoja ja tietoja etuusjärjestelmien toimivuudesta ja niiden laadusta. Myös kansainvälisten tietotarpeiden kehitys tuli ottaa huomioon.

Työryhmän puheenjohtajaksi nimitettiin tilastopäällikkö Kari Lindroos Kelasta ja jäseniksi kehittämispäällikkö Esa Arajärvi sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksesta, johtava tutkija Helka Hytti Kelasta, aktuaarijohtaja Jarmo Jacobsson Tapaturmavakuutuslaitosten liitosta, kehityspäällikkö Sirkka-Liisa Karhunen Suomen Kuntaliitosta, tutkimuspäällikkö Mikko Kautto sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksesta, erikoistutkija Ilari Keso sosiaali- ja terveysministeriöstä, hallitussihteeri Lauri Pelkonen sosiaali- ja terveysministeriöstä 23.4.2002 – 4.11.2002, osastopäällikkö Mikko Pellinen Eläketurvakeskuksesta, ylitarkastaja Jari Peura työministeriöstä, suunnittelija Pekka Ruotsalainen Tilastokeskuksesta, tutkija Aki Siltaniemi Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitosta, ylitarkastaja Anneli Sollo sosiaali- ja terveysministeriöstä 4.11.2002 - 30.4.2003, toiminnanjohtaja Riitta Särkelä Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitosta ja neuvotteleva virkamies Pekka Viljanen sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Työryhmän sihteerinä toimivat tilastotutkija Kati Ahonen Eläketurvakeskuksesta, tutkija Sari Kehusmaa Kelasta 23.4.2002 – 23.1.2003 ja suunnittelija Pirjo Ylöstalo Kelasta 23.1. – 30.4.2003. Työnsä aikana työryhmä kokoontui 13 kertaa.

Työryhmä on kuullut seuraavia asiantuntijoita:
Ylitarkastaja Ulla Kaipainen, Vakuutusvalvontavirasto
Kehittämispäällikkö Nina Knape, Stakes
Apulaisjohtaja Hilka Kostainen, Valtiokonttori
Tutkija Helena Peltonen, Kuntien eläkevakuutus
Apulaisjohtaja Teuvo Siitonen, Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Aktuaarijohtaja Jyrki Särkämö, Liikennevakuutuskeskus
Matemaatikko Eva Bergman, Henkivakuutusosakeyhtiö Retro
Johtaja Hannu Uusitalo, Eläketurvakeskus
Osastopäällikkö Seija Ilmakunnas, Eläketurvakeskus
Osastopäällikkö Christina Lindell, Eläketurvakeskus
Johtava tutkija Eila Tuominen, Eläketurvakeskus
Tilastosuunnittelija Heidi Nyman, Eläketurvakeskus
Tilastosuunnittelija Leena Saarnio, Eläketurvakeskus
Kehityspäällikkö Jari Kannisto, Eläketurvakeskus
Osastopäällikkö Mikael Forss, Kela
Tutkimuspäällikkö Robert Hagfors, Kela
Tutkimuspäällikkö Timo Klaukka, Kela
Erikoistutkija Pentti Takala, Kela
Suunnittelupäällikkö Olli Valpola, Kela

Saatuaan työnsä valmiiksi työryhmä jättää kunnioittavasti mietintönsä sosiaali- ja terveysministeriölle.

Helsingissä 30.4.2003

Kari Lindroos

Esa Arajärvi

Helka Hytti

Jarmo Jacobsson

Sirkka-Liisa Karhunen

Mikko Kautto

Ilari Keso

Mikko Pellinen

Jari Peura

Pekka Ruotsalainen

Aki Siltaniemi

Anneli Sollo

Pekka Viljanen

Kati Ahonen

Pirjo Ylöstalo

Sisällys

Tiivistelmä: Keskeiset työryhmän esitykset	13
1. Tehtäväksianto	14
2. Lähtökohta tietotarpeille, miksi tietoja tarvitaan?	14
3. Selvitys nykyisistä tilastoista, rekistereistä, tutkimuksista ja erillisselvityksistä.....	15
3.1 Toimeentuloturvaetuksien rekisteröinti ja tilastointi	16
3.2 Toimeentuloturvaan liittyvän tilastollisen tiedon tuottamisen yleisiä periaatteita.....	17
3.2.1. Käsitteiden yhdenmukaisuus ja Suomen Virallisen Tilaston (SVT) laatukriteereistö	18
3.2.2. Tietosuojat	18
3.3 Viralliset ja julkiset tilaston ja rekisterin tuottajat	19
3.3.1 Kela.....	19
3.3.2 Eläketurvakeskus	21
3.3.3 Stakes	22
3.3.4 Työministeriö.....	23
3.3.5 Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus ja Ryhmähenkivakuutuspooli	24
3.3.6 Valtiokonttori.....	25
3.3.7 Vakuutusvalvontavirasto	26
3.3.8 Tilastokeskus.....	27
3.4 Toimeentuloturvaetuuksiin liittyvät tutkimukset ja erillisselvitykset.....	29
3.4.1 Rekisteri- ja tilastotietoon perustuva tutkimus- ja erillisselvitystoiminta	29
3.4.2 Sosiaali- ja terveysjärjestöjen ja työmarkkinajärjestöjen tiedon keruu sekä muu tiedon tuottaminen.....	31
4. Nykytilan analysointia – tietotuotannon puutteet ja aukkokohtat.....	32
4.1 Toimeentuloturvaetuksien tietotuotannon arviointia	32
4.2 Tietotuotannon nykytilan näkökohtia ja kehittämistarpeita.....	33
5. Työryhmän kehittämisehdotukset.....	35
5.1. Työnjako eri organisaatioiden kesken, kokonaisratkaisun periaatteita.....	35
5.2. Rekisteri- ja tilastoaineistojen yhdistämismahdollisuudet ja yhteiskäyttö	36
5.3. Rekisteriyhteistyö ja tutkimus.....	37
6. Työryhmän ehdotukset, ehdotetut tietokokonaisuudet, kerättävät tiedot, vastuutahot ja aikataulut	38
6.1 Sairaus- ja tapaturmapäivärahat	39
6.2 Sairaus-, äitiys- ja vanhempainlomasta aiheutuvat poissaolot ja vapailta maksetut palkat..	40
6.3 Eläkkeensaajien tilastointi.....	40
6.4 Vapaaehtoinen eläkevakuutus	41
6.5 Työeläkevakuutettujen tilastoinnin kehittäminen	41
6.6 Kuntoutuksen ajan toimeentuloturvan tilastointi	41
6.7 Perhe- ja lapsietuuksien kokonaisuus.....	42
6.8 Työttömyysturvatilastot	42
6.9 Toimeentulotukitilastointi.....	43
6.10 Sosiaalinen luototus.....	44
6.11 Sotka-tietokannan kehittäminen	44
Liitteet	45

Tiivistelmä: Keskeiset työryhmän esitykset

Työryhmän esitysten ydin kiteytyy periaatteeseen, että toimeentuloturvaetuuksien tiedontuottajaorganisaatiot lisäävät yhteistyötä entisestään verkostoitumalla ja koordinoivat eri tietojärjestelmistä muodostettavia osakokonaisuuksia tietyistä teema-aiheista ja saattavat ne hyväksikäyttäjille käyttökelpoisessa ja helposti saatavassa muodossa. Ehdotusten pääpiirteet muodostuvat seuraavista osista:

1. Informaatiotuotannon tilastokokonaisuuksien rakentaminen yhteistyössä toisten organisaatioiden kanssa
 - työttömyys: – Ansioturvan ja perusturvan toimeentuloturvasta ja työvoimapolitiittisista toimenpiteistä tuotetaan kokonaiskuva
 - kuntoutusajan toimeentuloturva: – Tapaturma- ja liikennevakuutuksen päivärahoja tarkastellaan yhdessä Kelan ja Eläketurvakeskuksen kuntoutusrahatietojen sekä työhallinnon tietojen kanssa
 - pitkällä tähtäimellä kuntoutusajan toimeentuloturvan ja palveluiden kokonaisuudesta tehdään yhteistarkastelu
 - pienten lasten hoidon tukeminen: – Palvelutietojen ja toimeentuloturvatietojen yhteistarkastelu
 - eläkkeiden asiakokonaisuus: – Yhteistilaston sisältöä ja käytettävyyttä kehitetään
 - sairausvakuutuksen asiakokonaisuus: – Tietopohjan kokonaistarkastelu (tapaturma- ja liikennevakuutuksen päivärahat, sairauspäivärahojen tilastointi, sairaus- ja äitiys- ja vanhempainloma-aikojen palkat)
 - vähimmäisturvan asiakokonaisuus: – Vähimmäisturvaetuuksien samanaikaisen saamisen yhteistarkasteluun kehitetään tietokokonaisuus
 - toimeentuloturva- ja palvelutietojen yhteistarkastelua kokonaisuuksien hahmottamiseksi lisätään niillä ilmiöalueilla, joilla kokonaisuuden ymmärtäminen tätä edellyttää (esim. pienten lasten hoidon tukeminen)
2. Tieto hyötykäyttöön
 - tiedontuottajan näkökulman sijaan tiedonkäyttäjien (asiakkaiden) näkökulma nykyistä paremmin huomioon
 - Internet ajankohtaistiedon välittäjäksi käyttäjille, SOTKAN kehittäminen eSOT-KAKsi ja indikaattoripankki käyttöön
3. Organisaatioille annettavat kehittämistehtävät
 - tilastojen laatuksiteerit laajemmin käyttöön (SVT-kriteeristö) kaikissa toimeentuloturvatilastoja tuottavissa organisaatioissa
 - käsitteiden ja luokitusten yhtenäinen määrittely ja dokumentointi tietojen tulkinnan parantamiseksi
4. Tutkimuksen kehittäminen
 - rekistereiden laajempi hyväksikäyttö tutkimustoiminnassa
 - asiantuntijoiden verkostoituminen
 - tutkijoiden konsultointi ja opastaminen
 - yhteiset indikaattorit
5. Toimeentuloturvatutkimusten nykyistä parempi koordinointi eri organisaatioiden kesken.
6. Yksityiskohtaiset kehittämissuositukset toimeentuloturvan osa-alueille

Yksilöidyt kehittämissuositukset ovat luvussa 6.

1. Tehtäväksianto

Toimeentuloturvaryhmän työskentely perustui sosiaali- ja terveysministeriön asettamaan Sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005 hankkeeseen. Hankkeen tavoitteena oli suunnitella sosiaali- ja terveystalalle kattava valtakunnallinen tietojärjestelmä. Toimeentuloturvaryhmä toimi Sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005-työryhmän yhtenä alaryhmänä. Työskentelyn tavoitteena oli laatia hankkeen johtoryhmälle esitys kansallisesta toimeentuloturvan tietojärjestelmästä.

Työryhmän päätehtäviä olivat:

1. Kartoittaa toimeentuloturvaan koskevien tilastojen, tutkimusten ja selvitysten nykytila
2. Arvioida tulevia tietotarpeita
3. Selvittää kuinka tarvittavat tiedot kerätään

Toimeentuloturvaryhmän tuli laatia selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnonalalla rahana maksettavien etuuksien nykyisestä tilastoinnista ja tietojen keräämisestä. Ryhmän tuli arvioida tulevia tietotarpeita ja tehdä esitys siitä, kuinka näihin tietotarpeisiin pystytään tulevaisuudessa vastaamaan. Ryhmän tuli tehdä selvitys mahdollisista työnjako- ja tietojen yhteensopivuusongelmien ratkaisemiseksi selvittäessä eri etuuksien kohdistumista ja kasautumista eri väestöryhmille. Ryhmän tuli ottaa huomioon eri tahojen tietotarpeet, käsitteiden yhdenmukaisuus sekä tarve saada alueellisia tietoja ja tietoja etuusjärjestelmien toimivuudesta ja niiden laadusta. Myös kansainvälisten tietotarpeiden kehitys tuli ottaa huomioon.

Ryhmän tekemästä esityksestä tuli käydä ilmi kuinka tarvittavat tiedot kerätään ja kenen vastuulla tietojen kerääminen on. Koska tiedot kerätään hajautetusti eri organisaatioiden toiminnan yhteydessä, ryhmän tehtävänä oli lisäksi arvioida tietojen yhteensovittamisen ongelmia ja työnjakoon liittyviä kysymyksiä.

Työryhmän työskentelyn kuluessa on kukin jäsen ja asiantuntija tuonut esille oman organisaationsa muidenkin asiantuntijoiden välittämiä näkökohtia toimeentuloturvaryhmän työhön.

2. Lähtökohta tietotarpeille, miksi tietoja tarvitaan?

Useita työryhmiä on pohtinut 1990-luvulla sosiaali- ja terveydenhuollon tilastoja. Näiden seurauksena sosiaali- ja terveydenhuoltoon säännöllisesti kohdistuvia tiedonkeruita on vähennetty ja koordinoitu eri organisaatioiden kesken sekä lisätty yhteistyötä hallinnonalalla toimivien laitosten välillä. Työryhmien raporteista keskeisimpiä ovat sosiaali- ja terveystilastojen kehittämistieteellisen mietintö (sosiaali- ja terveysministeriön komiteamietintö 14/1991), suunnitelma sosiaali- ja terveydenhuollon tilastojärjestelmäksi (sosiaali- ja terveysministeriön työryhmämuistio 25/1992), sosiaali- ja terveydenhuollon tilastoryhmä 1996:n loppuraportti (Stakesin Aiheita – sarja 22/1996) sekä sosiaali- ja terveysministeriön ja sen alaisten laitosten tieto- ja tilastotuotantoa sekä tiedonkeruun perusteita tarkistavan työryhmän loppuraportti (sosiaali- ja terveysministeriön työryhmämuistioita 18/1998).

Viime vuosien kehittämistyö on edennyt edellä mainittujen työryhmäraporttien linjausten mukaisesti. Kaikkia toimenpide-ehtotuksia ei kuitenkaan ole vielä toteutettu.

Ryhmän tekemän toimeentuloturvan tilastoinnin nykytilan arvioinnin mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon alueelta on yleisesti ottaen käytettävissä runsaasti tietojärjestelmiä ja rekisteriaineistoja. Ne luovat jo nykyisellään hyvän perustan toimeentuloturvan informaatiotuotannolle. Tilastot ovat korkeatasoisia ja kattavia myös kansainvälisesti vertaillen. Suomessa on mahdollista tuottaa jo olemassa olevien yksilökohtaisten aineistojen pohjalta varsin hyvä kuva etuuksien saajien lukumääristä siten, että järjestelmien päällekkäisyys on otettu tilastoissa huomioon. Tutkimustarkoituksiin pystytään yhdistelemään eri järjestelmien yksilökohtaisia aineistoja. Tarvitaan kuitenkin nykyistä pidemmälle menevää tietojen integrointia, joka voi olla ajallista poikkileikkaustilanteiden, erilaisten muutosten ja elämäntilanteiden seuranta. Yksittäisiin tutkimushankkeisiin tarvitaan myös laajempia tietokokonaisuuksia.

Toimeentuloturvan tietovarantojen avulla pitäisi olla mahdollista seurata suomalaisten hyvinvoinnin, toimeentulon ja sosiaalisten riskien muutoksia. Toisaalta tietojen avulla tulisi voida arvioida toteutettujen tai suunniteltujen muutosten vaikutusta ja kohdentumista väestössä. Kotimaisten tietotarpeiden lisäksi tietojärjestelmän tulisi olla myös kansainvälisesti vertailukelpoinen.

Tietovarantojen riittävästä laajuudesta tulisi huolehtia, jotta olisi mahdollista selvittää onko toimeentuloturva kokonaisuudessaan tai ovatko erilliset etuudet saavuttaneet lainsäädännön niille asettamat tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista arvioitaessa on toimeentuloturvaetuuksien lisäksi huomioitava myös muut kotitalouksien tulonmuodostukseen ja toimeentuloon vaikuttavat tekijät. Tämä täytyy ottaa huomioon tietovarantoja kehitettäessä. Tietoja tarvitaan niin valtakunnan kuin muillakin aluetasoilla aina kuntatasoa myöten. Tietojen käyttö suunnittelussa ja päätöksenteossa edellyttää, että tiedot ovat käyttökelpoisessa muodossa, ajantasaisia ja luotettavia.

Tietojärjestelmiä on kehitetty eri organisaatioissa aiempien vuosien työryhmien esittämien ehdotusten mukaisesti. Useat tiedontuottajaorganisaatiot ovat kehittäneet tietoarkkitehtuurejaan ottamalla Internetin keskeiseksi tiedon välityskanavaksi sekä hyödyntämällä tietoteknologian uusia mahdollisuuksia.

3. Selvitys nykyisistä tilastoista, rekistereistä, tutkimuksista ja erilliselvityksistä

Toimeentuloturvaryhmän työskentelyn tavoite oli selvittää sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnonalalla rahana maksettavien toimeentuloturvaetuuksien tietojen keräämisen ja nykyisen tilastoinnin tilanne ja tehdä ehdotus tulevien vuosien tietojärjestelmästä.

Tässä raportissa rahana maksettavia toimeentuloturvaetuuksia on kuvattu sosiaalimenolaskelman mukaisina. Se perustuu EU:n etuuksia koskevaan ESSPROS -luokitukseen (The European System of Integrated Social Protection Statistics), joka on Suomessa otettu käyttöön 1996. Luokitus on laadittu sosiaalimenojen kehityksen seurannan tarpeisiin. ESSPROS- järjestelmän mukaan sosiaaliturvaan määritellään kuuluvaksi kaikki julkisten organisaatioiden toimenpiteet, joiden tarkoituksena on keventää tietyistä riskeistä kotitalouksille aiheutuvaa taakkaa. Ydinjärjestelmässä etuudet on rajattu seuraavasti:

1. Rahamääräiset suoritukset turvan piiriin kuuluville (toimeentuloturvaa)
2. Turvan piiriin kuuluvien maksamien kulujen korvaaminen (palvelua)
3. Turvan piiriin kuuluville suoraan maksettavat tavarat tai palvelut (palvelua)

Verohuojennukset tai kotitalouksille myönnetty korolliset lainat eivät kuulu ydinjärjestelmän piiriin. Jokainen kohderyhmä on jaettu rahana maksettaviin etuihin eli toimeentuloturvaan ja palveluina annettaviin etuihin. Etuuksista käytetään niiden suomalaisia nimiä, ei ESSPROS:n mukaisia nimikkeitä.

Sosiaalimenolaskelma on summatason raportti, joka kootaan ja julkaistaan säännöllisesti. Laskelmasta vastaa Stakes, joka kerää eri organisaatioista tiedot joko valmiita tilastojulkaisuja hyödyntämällä tai erilliselvityksinä. Tiedonkeruu toteutetaan yhteenvetotiedoista, joten laskelma ei sisällä taustamuuttujien kuten aluetason mukaista tarkastelua. (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus 2000).

3.1 Toimeentuloturvaetuuksien rekisteröinti ja tilastointi

Rahamääräisten toimeentuloturvaetuuksien rekisteröinnin ja tilastoinnin nykytila kuvataan taulukoissa 1-7 (liite 1). Etuudet on jaettu seitsemään eri kohderyhmää (funktiot) kuvaavaan lohkkoon:

- Sairaus- ja terveys
- Toimintarajoitteisuus
- Vanhuus
- Perheen huoltajan kuolema
- Perhe ja lapset
- Työttömyys
- Muu sosiaaliturva

Liitetaulukossa on esitetty kutakin etuutta koskevan rekisteriaineiston lyhyt kuvaus, sen haltija sekä maininta tärkeimmistä tilastojulkaisuista.

Liitetaulukossa on pyritty mahdollisimman yksinkertaiseen esitystapaan ja tämän vuoksi esimerkiksi työeläkkeiden rekisteröijäksi on nimetty ainoastaan Eläketurvakeskus. Eläketurvakeskuksen rekistereissä on kattavasti mukana sekä yksityisen että julkisen sektorin eläketiedot lukuun ottamatta kuntien vanhoja ns. vapaakirjaeläkkeitä ja vapaamuotoisia eläkkeitä. Yksityiskohtaisempia tietoja oman alansa eläkkeistä rekisteröivät julkisen sektorin eläkelaitokset.

Yksinkertaisuuden vuoksi myös tapaturmavakuutusten (eläkkeet ja päivärahat) rekisterin pitäjäksi on liitetaulukossa merkitty ainoastaan Tapaturmavakuutuslaitosten liitto. Rekisteri sisältää kootusti tapaturmavakuutuslaitosten tiedot lukuun ottamatta maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisia korvauksia, joita rekisteröi Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Yksityiskohtaisempia tietoja esimerkiksi valtion tapaturmakorvauksista saa Valtiokonttorin tapaturmakorvausrekisteristä (mm. valtion työssä ja oppilaitoksissa sattuneet tapaturmat sekä eräiden erillislakien mukaiset korvaukset).

Kuntoutusrahojen rekisteröijäksi on taulukossa nimetty Kela ja Eläketurvakeskus. On kuitenkin huomattava, että kuntoutusta sisältyy myös tapaturma- ja liikenne- sekä sotilastapaturmakorvauksiin. Samoin osa työhallinnon etuuksista kohdistuu vajaakuntoisiin.

Asumistuki ja lääkekorvaukset kuuluvat ESSPROS –luokituksessa palveluihin. Opintotuki ja aikuiskoulutustuki eivät kuulu sosiaalimenoihin, mutta ne ovat muuta toimeentuloturva. Ryhmä sisällytti selvitykseen mainitut etuudet sekä vuoden 2003 alusta voimaan tulleen sosiaalisen luotuksen, joka kuuluu muuhun sosiaaliturvaan.

Sosiaalisen luototuksen toimeenpano koko maahan on meneillään (kevät 2003). Luototuksen järjestäminen on kunnalle vapaaehtoinen tehtävä. Kunta vastaa luottopääomasta ja mahdollisista luottotappioista. Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettua lakia sovelletaan sosiaalisen luototuksen toimeenpanosta aiheutuviin toimintamenoihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusprosentin korotuksessa vuoden 2003 alusta on otettu huomioon myös sosiaalisen luototuksen vakinaistaminen ja järjestäminen sosiaalihuollossa. Tietotarpeet kohdistuvat kuntien sosiaaliin luottoihin myöntämän pääoman määrään, luottojen takaisinmaksun seurantaan, korkotulojen kertymiin, luotonsaajien määrä, luottojen kohdentumiseen ja sosiaalisen luototuksen vaikutukseen toimeentulotukseen.

Toimeentuloturvaetuuksien määräytymisperusteiden yleiskuvauksia löytyy muun muassa julkaisuista:

Toimeentuloturva 2003 Lakisääteinen sosiaaliturva ja vapaaehtoiset vakuutukset, Varma-Sampo 2003

Suomalainen toimeentuloturva Matti Mikkola Seppo Pietiläinen Olli Valpola, Karelactio 2002

Sosiaali- ja terveystoimet 2000, Stakes 2002

Yksityiskohtaisempia kuvauksia oman alueensa etuuksista löytyy Eläketurvakeskuksen ja Kansaneläkelaitoksen tilastojulkaisuista.

3.2 Toimeentuloturvaan liittyvän tilastollisen tiedon tuottamisen yleisiä periaatteita

Tilastolain (uudistettavana keuhällä 2003) mukaan tilastoviranomaiset ja tilastoja laativat muut viranomaiset ovat velvollisia noudattamaan tietojen keräämisessä, luovuttamisessa, suojaamisessa ja muussa käsittelyssä tilastolain, henkilötietolain ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain säännöksiä. Niiden tulee huolehtia yhteiskuntaoloja ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laatimisesta yleistä käyttöä varten. Tiedot tulee kerätä ensisijassa julkishallinnon tehtävien hoitamisessa tai muiden organisaatioiden toiminnassa syntyneistä aineistoista ja tallettaa ilman tunnistetietoja, jos se on mahdollista. Kenenkään yksityisyys tai liike- tai ammattisalaisuus ei saa vaarantua tietoja käsiteltäessä. Tilastojen tulee olla mahdollisimman luotettavia ja ne on julkistettava mahdollisimman pian niiden valmistumisen jälkeen. Tilastoista eivät saa olla tunnistettavissa suoraan eivätkä välillisesti ne, joita tilastot koskevat, ellei tunnistetieto ole lain mukaan julkinen. Myös muiden kuin virallisten tilastontuottajaorganisaatioiden tietojen keräämisessä ja käsittelyssä noudatetaan mainittuja periaatteita.

Toimeentuloturvaetuuksia koskevien tilastojen ja rekisteritietojen kattavuus ja laatu ovat yleensä hyviä. Tilastoviranomaisena Tilastokeskuksen rooli on toimeentuloturvaetuuksia koskevien ja laajojen kokonaisaineistojen kokoajana keskeinen. Etuuksien ensisijaisten tiedontuottajien panos on kuitenkin välttämätön, sillä ainoastaan tiedontuottajaorganisaatioissa on riittävä etuuksia ja niiden erityispiirteitä koskeva tietämys. Etuuksien uudistamisen ja kokonaistarkastelujen kannalta rekisteripohjaisten kokonaisaineistojen edelleen kehittäminen on tarpeen. Tilastokeskuksen kokoamien kattavien tietovarantojen jatkuvuus tulee turvata.

3.2.1. Käsitteiden yhdenmukaisuus ja Suomen Virallisen Tilaston (SVT) laatukriteereistö

Virallisen tilaston tehtävänä on palvella yhteiskuntaa tuottamalla tilastoinformaatiota, jota yhteiskunta tarvitsee toiminnassaan. Yleistä, kansainvälistä suositusta virallisen tilaston määrittämiseksi ei ole. Tilastojen tulee heijastaa käyttäjien tarpeita. Useissa maissa tilastoilla on yleisluontoinen määrittely; niiden tulee palvella eri käyttäjäryhmiä: kansalaisia, julkista hallintoa, elinkeinoelämää ja tutkimusta.

Virallisen tilaston kokonaisuus voidaan määrittellä yhteiskunnan keskeisten ilmiö-/aihealueiden kautta. Virallisen tilaston tuottamiseksi tarvitaan ”luotettava tiedollinen toimija”. Keväällä 2003 valmisteltavana oleva uusi tilastolaki määrittää tilastoviranomaiset ja SVT:n kattavuuskriteerin täyttävät tilastojen tuottajat. Virallisen tilaston tuottamisen peruskriteerit ovat puolueettomuus, riippumattomuus ja ammatillinen itsenäisyys. Tilastojen laadinnassa käytetään kansainvälisiä standardeja, käsitteitä ja luokituksia sekä parhaita mahdollisia metodeja.

Muita kriteereitä ovat relevanssi, tietojen oikeellisuus, ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus, tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys, vertailukelpoisuus, selkeys ja eheys, dokumentointi ja tiedonantajan tietosuojasta huolehtiminen. Tilastontuottajalta edellytetään kustannustehokkuutta ja yleisiin periaatteisiin kuuluu velvollisuus helpottaa tilastojen tulkintaa sekä reagoida tietojen virheelliseen tulkintaan (Laatua tilastoissa, Tilastokeskus, Helsinki 2002).

Laatukriteeristö tarjoaa hyvät periaatteet eri tiedontuottajaorganisaatioille tilastoinnin pohjaksi. Käsitteiden määrittelyssä tulee dokumentoida keskeiset käsitteet selkeästi, jotta tiedon käyttäjä ymmärtää onko kyse esimerkiksi poikkileikkaustiedosta, kertymätiedosta vai virtatiedosta. Laatutelosteella voidaan lisäksi helpottaa tiedon käyttäjää tulkitsemaan informaatiota. Nykyistä tiiviimpi yhteistyö tiedontuottajaorganisaatioiden kesken mahdollistaa nykyistä yhtenäisemmät ratkaisut.

3.2.2. Tietosuoja

Tietosuojan tarkoituksena on varmistaa, ettei tarpeettomia tietoja kerätä ja että salassa pidettävien arkaluonteisten tietojen paljastuminen ulkopuolisille estetään tietojen käsittelyn kaikissa vaiheissa. Tietosuojavaatimus vaikuttaa tilastojen ja tutkimusten menettelytapoihin ja julkaistavien tietojen sisältöön. Tietosuojarikkomuksia vastaan suojautuminen edellyttää, että estetään saatujen tietojen käyttö muihin kuin tilastollisiin tai tutkimuksellisiin tarkoituksiin sekä tietojen laitton paljastaminen.

Tilastotointia koskevat tietosuojasäännökset sisältyvät tilastolakiin (62/1994) ja neuvoston asetukseen (EY) 322/97 yhteisön tilastoista. Henkilötietolaki (477/2001) määrittää henkilöä koskevien tietojen keräämistä, säilyttämistä ja käyttöä. Tilastolain uudistaminen on valmisteltavana keväällä 2003. Merkittäviä muutoksia ei ole näköpiirissä.

Tilastotarkoituksiin saadut tiedot ovat pääsääntöisesti salassa pidettäviä. Tilastollisiin tarkoituksiin saatuja salassa pidettäviä tietoja voidaan luovuttaa tieteellisiin tutkimuksiin tai tilastollisiin selvityksiin sellaisessa muodossa, ettei henkilöä voida suoraan tai välillisesti tunnistaa. Tiedot iästä, sukupuolesta, koulutuksesta ja ammatista voidaan poikkeuksellisesti luovuttaa tieteelliseen tutkimukseen ja tilastollisiin selvityksiin tunnistetietoineen. Tietojen luovuttaminen käytettäväksi hallinnollisessa päätöksenteossa tai muussa vastaavassa asian käsittelyssä on kiellettyä.

Tietojen luovuttaminen tapahtuu aina käyttöluvamenettelyn kautta. Käyttöluva voidaan myöntää joko yksittäiselle tutkijalle, tutkimuslaitokselle tai vastaavalle. Hakemuksessa on yksilöitävä kaikki aineiston käsittelyyn osallistuvat.

Mikroaineistoja käytettäessä kattavia tietosuojaohjeita on mahdotonta antaa, sillä suojaustoimenpiteet riippuvat monista osatekijöistä kuten aineiston koosta, muuttujien määrästä ja luokitus-tarkkuudesta. Myös muuttujien yhdistelmät voivat aiheuttaa tunnistamisongelman. Asuinkunta-tieto yhdistettynä tiettyyn etuuteen ja sukupuoleen saattaa aiheuttaa tunnistamisongelman. Henkilön tunnistamisen estäminen voidaan tehdä luokitusaineistoa karkeistamalla, korvaamalla todelliset arvot luokkakeskiarvolla tai poistamalla tunnistamista helpottavia muuttujia. Myös taulukkomuotoisten aineistojen tietosuojariskit on aina arvioitava ennen julkaisemista (Toimi oikein tilastoalalla Tilastokeskus Käsikirjoja 30, Helsinki 2002, Laatu tilastoissa Tilastokeskus Käsikirjoja 43, Helsinki 2002).

Laatu tilastoissa käsikirjan periaatteet soveltuvat noudatettaviksi myös eri toimeentuloturvatilastojen tuotannossa. Tiedon muokkaaminen perustiedosta tuotteeksi edellyttää prosessien toimivuutta.

3.3 Viralliset ja julkiset tilaston ja rekisterin tuottajat

Toimeentuloturvan tiedontuottajaorganisaatioiden tiedonkeruu perustuu hallinnolliseen asemaan etuuden maksajana tai maksatuksen valvojana. Kerättävä rekisteritieto syntyy etuuden maksatuksen yhteydessä suoraan tai välillisesti maksatukseen vaikuttavista tapahtumista. Siksi rekisteritiedon muoto määräytyy ensisijassa lainsäädännön perusteella. Mikäli lainsäädännössä tapahtuu muutoksia, ne heijastuvat rekistereiden tietosisältöön.

3.3.1 Kela

Kelan tehtävänä on turvata väestön perustoimeentuloa eri elämäntilanteissa seuraavien etuusjärjestelmien kautta:

Vähimmäiseläketurva: kansaneläke sekä perhe-eläke, eläkkeensaajien asumistuki, eläkkeensaajien hoitotuki ja rintamalisät

Sairausvakuutus: äitiys- ja vanhempainrahat, sairauspäivärahat, sairauskulukorvaukset, työterveyshuolto

Työttömyysturva: peruspäiväraha, työmarkkinatuki, koulutustuki, vuorottelukorvaus

Perhe-etuudet: äitiysavustus, lapsilisä, lasten kotihoidontuki

Kuntoutus ja sairauksien ehkäisy

Vammaisetuudet: lapsen hoitotuki, vammaistuki

Yleinen asumistuki

Opintotuki ja koulumatkatuki

Sotilasavustus

Ruokavaliokorvaus

Maahanmuuttajan erityistuki

Kelan hallintoa koskevassa laissa on Kelan tehtäväksi mainittu etuuksien hoitamisen lisäksi omaan toimialaansa liittyvä tiedotus, tilastointi, arviointi ja ennusteet sekä tutkimus.

Kerättävät tiedot ja tietojen käyttö sekä yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa

Kelan tilastointi perustuu laitoksen hoitamien etuuksien ratkaisemisesta ja maksamisesta muodostuviin hallinnollisiin aineistoihin. Kustakin etuusalueesta tehdään yksilötason tilastointitiedosto, jonka pohjalta tilastot tuotetaan. Periaatteena tiedon muokkaamisessa on, että perusrekistereistä tuotetaan tilastointitiedostot, joista keskeiset luokitellut tiedot siirretään tilastotietokantaan (TTK). Se on tietovarasto, joka koostuu Kelan omista tilastotietokannoista SOVAKAsta ja SAIKAsta sekä Tilastokeskuksen tilastotietokannoista.

Tietovaraston lisäksi Kela tuottaa itse säännöllisesti tilastojulkaisuja eri etuusalueilta. Yhteistilastojulkaisuja ovat Tilasto Suomen eläkkeensaajista (ETK/Kela) ja Suomen lääketilasto (Lääkelaitos/Kela). Tietovarasto ja julkaisut sisältävät etuuksien saajien lukumäärätietoja, saajien sosioekonomisia tietoja, etuuksien tasoa, alueellista ja väestöllistä jakautumista sekä kokonaismaksusta koskevia tietoja. Kela vastaa yhdessä muiden toimeentuloturva-tilastoivien tahojen kanssa maamme sosiaaliturvan tilastollisesta tietohuollosta.

Kelan tutkimusosastossa ja tilastoryhmässä tehdään selvityksiä ja tutkimuksia etuuksien määrälliseen ja rahalliseen kehitykseen, niiden kohdentumiseen, sosiaaliturvan talouteen sekä etuuksien saajien toimeentuloon liittyvistä kysymyksistä. Kelan aktuaariryhmä tekee etuuksiin liittyviä arvioita ja ennusteita sekä aktuaariraportin. Kansainvälisten tilastovertailujen määrä on lisääntynyt. Pohjoismaiden lisäksi myös OECD:lle ja EU:lle lähetetään tilastoja ja selvityksiä. Etuuksiin liittyvien tietojen kansainvälisiin vertailuihin ja niissä esiintyviin ongelmiin joudutaan kiinnittämään lähivuosina aiempaa enemmän huomiota.

Huolimatta kattavasta etuusrekistereiden tilastotietojen määrästä on yhteiskunnan päätöksentekijöillä tarvetta kuvata yksilön/perheen kokonaistoimeentuloturva ja selvittää sen riittävyyttä ja syyperusteisen toimeentuloturvan täydentämisen tarvetta. Kokonaisuuden selvittämiseen päästään yhdistämällä Kelan, Eläketurvakeskuksen, Vakuutusvalvontaviraston, Stakesin sekä Tilastokeskuksen tietoaineistoja tietosuojasäädösten ja muun vastaavan lainsäädännön puitteissa.

Tietojen luovuttaminen ja maksullisuus

Erillisten tietopyyntöjen määrä on vuosittain lisääntynyt. Tiedon tarvitsijoita ovat esimerkiksi ministeriöt, kunnat, yliopistot, järjestöt, julkinen sana ja tutkijat. Osa luovutuksista perustuu solmittuihin sopimuksiin, osa tietojen vaihdosta tapahtuu suhteellisten säännöllisten erillisten pyyntöjen perusteella. Aktuaari- ja tilasto-osaston päätöksen mukaan pienimuotoiset tilastotietojen luovutukset ovat maksuttomia. Jos luovuttaminen vaatii yli tunnin työn, peritään tehdyn työn välittömät kustannukset.

Aineistoja voidaan luovuttaa tutkimustarkoituksiin erillisten toimistopalvelut-yksikölle tehtyjen lupa-anomusten perusteella. Pääsääntöisesti luovutukset ovat maksullisia.

Kelalle informaatiotuotantoon tietoja luovuttavat:

Eläketurvakeskus	Kela/Eläketurvakeskus-yhteistilaston tiedot
Työministeriö	Kunnittainen työttömyysaste
Tilastokeskus	Altika- ja Astikatiedot
Vakuutusvalvontavirasto	Ansiosidonnaisen työttömyysturvan tilastotiedot
Muut	Eri tietolähteet Kelan vuosikirjaan

Kelan muualle informaatiotuotantoon luovuttamat tiedot:

Eläketurvakeskus	Kela/Eläketurvakeskus-yhteistilastotiedot sekä väestötiedot
Tilastokeskus	Työssäkäynti-/tulonjakotilastojen etuustiedot
”	Kela-tiedot Altikaan
”	Asumistukitiedot vuokratilastoon
Työministeriö	Työttömyysturvan perusturvaan liittyvät muut tiedot
Stakes	Sotka-tietokantaan ja indikaattoripankkiin tulevat tiedot
”	Terveystietojen

Tiedonkeruun kattavuus

Kullakin etuuskohtaisella tilastointijärjestelmällä on omat tilastointitiedostot. Väestön tilastointijärjestelmää varten Kelan väestötietokannasta luodaan tiedosto, josta saadaan kunkin henkilön demografiset taustatiedot etuuksien tilastointitiedostoihin. Tällöin henkilöillä on eri tilastointijärjestelmissä saman ajankohdan tiedot. Kelan tilastotuotannon keskeisenä vahvuutena voidaan pitää toimintavarmuutta ja ajantasaisuutta. Tietoa ja informaatiota on käytettävissä määrällisesti paljon.

Etuusjärjestelmistä saadaan kunkin etuuden keskeiset tiedot kattavasti. Kehittämiskohteina ovat eri aikaan ja eri välineillä rakennettujen tilastojärjestelmien tilastoarkkitehtuuri, raportoinnin kehittäminen ja käsitteistön yhtenäistäminen sekä tiedontuottamisprosessin integroiminen.

3.3.2 Eläketurvakeskus

Eläketurvakeskus (ETK) on työeläkejärjestelmän lakisääteinen keskus, joka hoitaa järjestelmän yhteisiä asioita ja vastaa siitä, että toimeenpano on yhtenäistä. ETK hoitaa muun muassa työeläketurvaan liittyviä rekisteröinti-, tilastointi- ja tutkimustehtäviä.

Kerättävät tiedot ja tietojen kattavuus

ETK:n eläketapahtumarekisteri kattaa yksityisen ja julkisen sektorin työeläketiedot lukuun ottamatta kuntien ja kirkon vanhoja eläkkeitä. Rekisterissä ei ole tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus-, sotilasvamma- eikä sotilastapaturmalain mukaisia ns. SOLITA –eläkkeitä, eikä vapaa- muotoisia eläkkeitä ja rekisteröimättömiä lisäeläkkeitä. Myös eläkkeensaajien kansalaisuus- ja asuinmaatiedoissa on puutteita.

ETK:n työsuhderekisteri sisältää yksityisen ja julkisen sektorin työsuhteista ja yrittäjätoiminnasta muun muassa työsuhteen alkamis- ja päättymispäivämäärät sekä päättyneistä yksityisen sektorin työsuhteista eläkepalkkatiedot. Rekisteri sisältää tiedot työeläkelisään oikeuttavista etuuspäivistä (ansiosidonnainen työttömyysturva sekä eräät kuntoutus- ja aikuiskoulutusetuudet) kalenterivuositain. Keskeisistä työsuhtetiedoista rekisteristä puuttuvat voimassa olevan työsuhteen palkkatiedot sekä ammatti-, koulutus-, alue- ja kansalaisuustiedot. Rekisteritiedot saadaan yksityisen ja julkisen sektorin työeläkelaitoksilta, jotka puolestaan saavat tiedot työnantajilta, yrittäjiltä ja maatalousyrittäjiltä. Muita tietojen toimittajia ovat Kela, työttömyyskassat, veroviranomaiset sekä tapaturmavakuutuslaitosten liitto.

Tietojen käyttö ja yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa

ETK julkaisee kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuositaso-tilastoja yksityisen sektorin työeläkkeistä sekä vuosittain tilastoa yksityisen sektorin työsuhtetiedoista. ETK kerää ja tuottaa vuosittain ko-

konaistilaston työeläkejärjestelmän kuntoutustoiminnasta. ETK, Kuntien eläkevakuutus ja Valtiokonttori toimittavat yhdessä vuosijulkaisun Suomen työeläkkeensaajista ja työeläkkeelle siirtävistä. Yhteistyössä Kelan kanssa ETK toimittaa Suomen eläkkeensaajista kokonaistilaston, joka sisältää kaikkien lakisääteisten työeläkkeiden ja kansaneläkkeiden lisäksi myös niiden henkilöiden saamat sotilas-, liikenne- ja tapaturmaeläkkeet (SOLITA), joilla on oikeus myös työ- tai kansaneläkkeeseen. Osa tilastotiedoista esitetään myös kunnittain ja ulkomaille maksettavia eläkkeitä asuinmaan mukaan eriteltynä. Näin ETK/Kela-yhteistilasto täydentää ETK:n eläketa-pahtumarekisteristä puuttuvat em. tiedot jokseenkin kattaviksi (vain vapaamuotoiset ja rekisteröimättömät lisäeläkkeet puuttuvat). Yksityiskohtaisempia tietoja oman alansa eläkkeistä julkaisivat eri osapuolet omissa tilastojulkaisuissaan.

ETK julkaisee tutkimuksia ja katsauksia, joissa pyritään arvioimaan sekä Suomen työeläkejärjestelmän toimintaa ja sen kehitystarpeita että muiden maiden eläkejärjestelmien kehitystä.

Tietojen luovuttaminen ja maksullisuus

Eläketurvakeskus luovuttaa tietoja tilastotarkoituksiin. Tilastokeskukselle luovutetaan vuosittain työsuhte-eläketietoja työssäkäynti- ja tulonjakotilastoa varten. Lisäksi tietoja voidaan harkinnanvaraisesti luovuttaa tutkimustarkoituksiin. Tietoluovutuspyynnöt käsitellään aina tapauskohtaisesti. Pääsääntönä on, että toteutuneista tietoluovutuksista peritään maksu, jolla katetaan aiheutuneita kustannuksia.

3.3.3 Stakes

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus (Stakes) tehtävänä on sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan ja kehityksen arviointi, tutkimus- ja kehittämistoiminta, kotimaisen ja kansainvälisen tiedon jalostaminen ja osaamisen kehittäminen, tilastojen ja rekistereiden ylläpito sekä vaikuttaminen sosiaali- ja -terveyspolitiikkaan. Stakes toimii sosiaali- ja terveydenhuollon tilastoviranomaisena.

Kerättävät tiedot ja tietojen käyttö sekä yhteistyö muiden organisaatioiden kesken

Stakesin keräämiä, toimeentuloturvaan liittyviä tilastoja ovat toimeentulotukirekisteri, lapsen elatus- ja huoltotilasto sekä sosiaali- ja terveystieteiden tilasto. Toimeentulotukirekisterin sekä lapsen elatus- ja huoltotilaston tiedot saadaan kuntien sosiaalitoimelta vuosittain, sosiaali- ja terveystieteiden tilasto puolestaan kootaan erilaisista valmiista tilastoista.

Toimeentulotukirekisteri sisältää tiedot varsinaista ja ehkäisevää toimeentulotukea sekä (vuodesta 2001 alkaen) kuntouttavan työtoiminnan kustannuksia toimeentulotukena saaneista kotitalouksista ja yksinäisistä aikuisista. Jonokyselyllä selvitetään uusien asiakkaiden jonotilannetta marraskuussa. Toimeentulotuen ennakkotilasto sisältää kuntien puolivuositilastoina ilmoittamia tietoja toimeentulotukea saaneista ja tuen menoista summatasolla.

Lapsen elatus- ja huoltotilasto sisältää tiedot elatustuesta, elatusavun vahvistamisesta, isyyden selvittämisestä sekä lapsen huolto- ja tapaamisoikeuksista.

Sosiaali- ja terveystieteiden tilastossa julkaistaan keskeiset tilastotiedot Suomen sosiaali- ja terveystieteiden menoista ja niiden rahoituksesta. Julkaisu sisältää sosiaali- ja terveystieteiden laskelman sekä tietoja eri palveluiden ja etuuksien saajista.

Tiedoista julkaistaan vuosittain raportit ja tietoja on saatavilla myös Stakesin Internetsivuilta sekä SOTKA-tilastotietokannasta. Stakes ylläpitää SOTKA-tilastotietokantaa, joka sisältää yli 3 000 erilaista tietoa jokaisesta Suomen kunnasta. Suhteutettuja tunnuslukuja on noin 200. Tilastotiedot ja tunnusluvut kuvaavat sosiaali- ja terveyspalveluiden käytön lisäksi kunnallistaloutta, väestöä, perheitä, asumista, sairastavuutta ja kuolleisuutta, sosiaali- ja terveyshuollon työvoimaa ja kustannuksia. Tiedot tulevat kantaan pääsääntöisesti tilastovuotta seuraavan vuoden aikana. Stakesin ohella suurimpia tiedon tuottajia ovat Tilastokeskus ja Kela.

Tällä hetkellä (kevät 2003) tietokanta toimii sanomavälitteisen tiedonsiirron avulla. Tekniikka ei täysin vastaa nykyajan työtapoja. Se aiheuttaa ylimääräisiä vaatimuksia tietoliikenteelle ja tekee päivitysten teon kankeaksi. Vuoden 2003 aikana SOTKA siirretään toimimaan Internetselaimen välityksellä. Tämä helpottaa huomattavasti tietokannan käytettävyyttä. Tietosisältöön ei ole suunnitteilla mitään periaatteellisia suurempia muutoksia.

Stakesissa on meneillään myös hyvinvointi-indikaattorihanke. Siinä on määritelty ikäryhmittäin sekä yleisesti väestön hyvinvointia kuvaavia mittareita, jotka ovat joko kuntakohtaisia tai alueellisia (survey-aineistoissa aluetaso pienin mahdollinen). Hankkeessa on jo rakennettu indikaattoritietokanta, seuraavaksi siihen kehitetään eri käyttäjäryhmiä palveleva käyttöliittymäkokonaisuus ja luodaan hyvinvointi-indikaattorien tulkintaa ja käyttöä palveleva ohjekirja sähköisenä dokumenttina. Hankkeen toiselle vaiheelle on myönnetty STM:n terveyden edistämisen määrärahaa 31.3.2004 saakka.

Tietojen luovuttaminen ja maksullisuus

Toimeentulotukirekisterin perustiedot ovat salassa pidettäviä. Aineistoista julkaistaan tilastoraportit ja niiden tietoja on käytettävissä myös SOTKA-tilastotietokannassa ja eri tilastojulkaisuisissa. Tilauksesta tehdään taulukoita ja selvityksiä asiakkaan toivomalla tavalla.

Koska sosiaali- ja terveydenhuollossa asiakkaan/potilaan asiakirjatiedot ovat salassa pidettäviä ja henkilötietolaissa tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja, niitä on mahdollista luovuttaa vain määrättyä tutkimushanketta varten. Hakemuksesta on mahdollista saada käyttöön myös salassa pidettäviä tietoja. Aineistojen käsittelystä peritään pääsääntöisesti aiheutuneet kustannukset.

Tiedonkeruun kattavuus

Tiedot rekisteriä ja tilastoja varten saadaan kuntien sosiaalitoimelta, joko atk-muotoisina tai tilastolomakkeilla. Aineisto on kattava. Yksittäisissä tiedoissa saattaa olla puutteita kuten esimerkiksi toimeentulotukirekisterin tulolähteissä.

3.3.4 Työministeriö

Työministeriön toimialaan kuuluvat työnvälitys, työvoimapolitiittiset toimenpiteet, maahanmuuttajien kotouttaminen, työttömyysturvan saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset sekä palkkaturva. Ministeriö ohjaa ja valvoo työvoima- ja elinkeinokeskuksia ja työvoimatoimistoja toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Kerättävät tiedot ja tietojen käyttö sekä yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa

Työministeriö laatii tilastoja työvoimatoimistojen asiakkaista: työnhakijoista ja työnantajien avoimista työpaikoista sekä lisäksi toimenpiteistä, joilla työnhakijoiden työllistymistä pyritään

edistämään. Tilastoitavia toimenpiteitä ovat muun muassa työvoimakoulutus, tukityöllistäminen, työelämävalmennus, työharjoittelu ja vuorotteluvapaa. Suurimmasta osasta työttömänä tai toimenpiteillä oloaikaan maksetaan toimeentuloturvaetuksia. Työministeriön rekisteri ei sisällä tietoja oikeudesta etuuksiin tai niiden maksamisesta.

Työministeriön tilastoimista toimenpiteistä julkaistaan kuukausittain tiedot työttömien työnhakijoiden sekä eri toimenpiteissä olevien lukumäärästä. Vastaavat tiedot tulostetaan lisäksi vuositilastoissa sekä osa tiedoista puolivuositilastoissa. Tämän lisäksi ministeriö ylläpitää tilastoa maksetusta palkkaturvasta sekä palkkaturvan saajien määrästä.

Suomen työttömyyttä seurataan kuukausittain kahdella eri tilastolla. Työministeriön oma työnvälitystilasto perustuu työvoimatoimistojen asiakasrekisterien tietoihin. Tilastokeskus kokoaa työvoimatutkimusta. Tilastokeskuksen tutkimus perustuu otantaan ja noudattaa Kansainvälisen työjärjestön ILO:n tilastointisuositusta ja EU:n tilastoviraston Eurostat'in käytäntöjä.

Tietojen luovuttaminen ja maksullisuus

Työministeriö ylläpitää tilastointia varten yksilötasoista työnhakijarekisteriä, jota päivitetään kuukausittain työhallinnon asiakaspalvelun tietojärjestelmän (URA) tiedoilla. Tilastointia varten kerättävät tiedot ovat salassa pidettäviä. Tästä työnhakijarekisteristä tuotetaan TM:n työnvälitystilaston nimellä julkaistavat tilastotiedot. Työnhakijarekisterin tietoja luovutetaan tilastointia varten myös Tilastokeskukselle muun muassa työssäkäyntitilaston laatimiseen. Työministeriö laatii työnhakijarekisteristä myös räätälöityjä erillisselvityksiä, jos tieto ei löydy valmiista tilastoista. Erillisselvityksissä huolehditaan aina työnhakijoiden tietosuojasta.

Tilastointia varten ylläpidettävät työnhakijarekisterin tiedot ovat salassa pidettäviä siten kuin viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Niitä voidaan kuitenkin työministeriön päätöksellä luovuttaa yhteiskuntaoloja koskevia tieteellisiä tutkimuksia ja tilastollisia selvityksiä varten. Tietojen luovuttaminen edellyttää kirjallista käyttö lupaa. Käyttölupahakemus on saatavissa työministeriön Internet-sivuilta.

Työministeriön tekemistä erillisselvityksistä ja tietojen luovuttamisessa aineistojen käsittelystä peritään työministeriön maksuperusteasetuksen mukaisesti aiheutuneet kustannukset.

Tietojen kattavuus

Työministeriön tilastointiin käytettävän työnhakijarekisterin tiedot saadaan suoraan työhallinnon asiakaspalvelujärjestelmästä. Aineisto on kattava, se käsittää kaikkien työnhakijoiden tilastoinnissa tarvittavat tiedot.

3.3.5 Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus ja Ryhmähenkivakuutuspooli

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto (TVL) on lakisääteisen tapaturmavakuutuksen keskuselin, jonka päätehtävänä on koordinoita lakisääteisen tapaturmavakuutuksen toimeenpanoa. Tapaturmavakuutuslaitosten liitto ylläpitää työtapaturma- ja ammattitautirekisteriä.

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto tilastoi toimeentuloturvan osalta lähinnä ansionmenetykskorvusta eli päivärahaa ja sen jatkeena maksettavaa tapaturmaeläkettä sekä toisaalta perhe-eläkettä. Tilasto koostuu jokaisen vakuutuslaitoksen (yksityiset vakuutusyhtiöt 13 kpl ja Valtiokonttori) toimittamista kaikkia sattuneita vahinkoja koskevista vahinkokohtaisista tiedoista. Tilastoitavana ovat sekä maksettavaksi tullut korvaus että vahingon sattumiseen ja sattumisolosuhteisiin liittyvät tiedot. Vuosittain vahinkoja sattuu n. 130 000 ja korvauksia maksetaan vastaavasti noin 300 milj. euroa. Toimeentuloturvan osalta tehdyt selvitykset ovat olleet pääasiassa lainsäädännön muutoksiin liittyviä erillisselvityksiä ilman yhteyttä muuhun toimeentuloturvaan.

Tiedon yhdistämistarve koskee yhteensovitussäännösten edellyttämien tietojen osalta TEL-järjestelmää (ETK) ja kansaneläkejärjestelmää (Kela) ja muilta osin lähinnä verottajaa. Vakuutuslaitokset toimittavat TVL:n kautta tiedot myös ETK:n ja Kelan julkaisemaa Suomen eläkkeensaajien yhteistilastoa varten (ns. SOLITA-eläkkeet). Tämän lisäksi myös yksittäiset vakuutuslaitokset toimittavat yhteensovitussäännösten edellyttämiä tietoja ETK:lle ja Kelalle. Työttömyysvakuutuksen osalta työttömyysvakuutusrahasto (TVR) käyttää TVL:n rekisteristä saatavia palkkasummatietoja STM:n vahvistamaa työttömyysvakuutusmaksua mitoittaessaan.

Liikennevakuutuskeskus

Liikennevakuutuskeskus LVK on kaikkien Suomessa liikennevakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden yhteistyöelin. Liikennevakuutuskeskus toimii jäsenyhtiöiden yhdys- ja neuvotteluelimenä. LVK kokoaa liikennevakuutuksen yhteiset vahinkotilastot.

Ryhmähenkivakuutuspooli

Työntekijäin ryhmähenkivakuutusta hoitaa vakuutusyhtiöiden perustama erityinen Työntekijäin ryhmähenkivakuutuspooli. Se toimii Henkivakuutusosakeyhtiö Retron yhteydessä, jossa huolehditaan hallinnollisista asioista. Työntekijäin ryhmähenkivakuutuspooli hoitaa keskitetysti kaikkien tämän vakuutuksen piiriin kuuluvien kuolemantapauskorvausten käsittelyn ja korvausten maksamisen.

3.3.6 Valtiokonttori

Valtiokonttori on monialainen palveluvirasto, joka hoitaa valtion sisäistä talous- ja finanssihalintoa, eläke- ja vahinkoturvaa sekä sotilasvamma- ja veteraaniasioita. Toiminta jakaantuu kolmeen tulosityksikköön: Rahoitus, Vakuutus ja Hallinnon ohjaus.

Valtion vakuutustoimialan tilastot ja tilastoyhteistyö muiden organisaatioiden kanssa

Valtiokonttori ylläpitää tilastointia varten yksilötasoisia maksussa olevien valtion eläkkeiden tilastorekistereitä, eläkehakemusten tilastorekisteriä ja sen piiriin kuuluvien VEL-palvelussuhteiden tilastorekisteriä. Tilastorekisterit päivitetään poiminnoilla, jotka tehdään keran vuodessa vastaavista tuotantokannoista. Tilastorekistereissä on tietoja saatavissa vuodesta 1990 lähtien. Myös valtion maksamista tapaturmakorvauksista ja valtion maksamista liikennevahinkokorvauksista muodostetaan vuosittain tilastorekisterit. Tietoja näissä tilastorekistereissä on vuodesta 1992 lähtien. Tilastointia varten kerättävät rekisteritiedot ovat salassa pidettäviä.

Tilastorekistereistä laadittuja tilastoja julkaistaan Valtiokonttorin Internet-sivuilla. Tilastoja on maksettujen eläkkeiden ja tapaturmakorvausten lukumääristä, hakemuksista ja menosta sekä näiden jakaumista etuudensaajien demografisten ominaisuuksien ja etuuskien suuruuden ja korva-

usperusteiden mukaan. Tilastoja julkaistaan valtion eläketurvan piirissä olevien henkilöiden lukumäärästä ikäryhmittäin, työnantajasektoreittain (valtio/kunnallinen/yksityinen työnantaja) ja sukupuolen mukaan. Eläkkeiden, hakemuksien ja palvelussuhteiden tilastorekistereistä tuotetaan *Valtion eläkkeet tilastovuonna* ja *Henkilöt ja palvelussuhteet valtion eläketurvan piirissä* – paperiset vuosijulkaisut sekä tilastoaineistoa *Valtion vakuutuksen tilastovuosi* taskujulkaisuun. Tilastojulkaisut ovat nähtävillä pdf-muodossa Valtiokonttorin Internet-sivuilla.

Tapaturmakorvauksien tilastorekistereistä tuotetaan kerran vuodessa tilastot 19 suurelle valtion ti-livirastolle ja liikelaitoksille, joiden riskialttius on korkea. Tilastot sisältävät laitosten töissä sattuneista tapaturmista maksettujen korvausten yhteismäärän, tapaturmien lukumäärän sekä tilasto- ja korvausten ja vahinkojen jakaumista vahingon laadun, aiheuttajan ja muiden tilastomuuttujien mukaan. Lisäksi kaikille valtion virastoille ja laitoksille (n. 1 000 kpl) lähetetään vuosittain yhteenvetotilasto virastossa sattuneiden tapaturmien perusteella maksetuista tapaturmakorvauksista ja sattuneista työtapaturmista samoin kuin tieto omasta tapaturmasuhteesta ja tapaturmataajuudesta.

Tilastorekistereistä tuotettava tilastoaineisto on lähtöaineistona, kun Valtiokonttori laskee virastojen, liikelaitosten ja valtion ulkopuolisten VEL-työntäjien eläke- tapaturma- ja liikennevakuutusmaksut sekä laatii ennusteita vuosittain valtion talousarviota varten sekä erilaisia lainvalmisteluhankkeita ja valtion komiteoiden ja työryhmien työskentelyä varten

Sotilasvammakorvauksista laaditaan tilastoja omaan ja sidosryhmien käyttöön kerran vuodessa sotilasvammakorvausjärjestelmän maksatus- ja hakemuskannasta (SOVAKO). Tilastot sisältävät tietoja päätöksistä ja hakemuksista sekä korvauksensaajista.

Tietojen luovuttaminen ja maksullisuus

VEL- palvelussuhteiden tilastorekistereistä toimitetaan kerran vuodessa henkilöittäin tieto laskestusta eläkeiästä Valtiovarainministeriön omistamaan Valtion henkilöstörekisteriin. Toimitus koskee valtion palveluksessa olevia.

VEL-eläkkeitä ja palvelussuhteita koskevia tietoja luovutetaan Valtiokonttorin tilastorekistereistä Kuntien eläkevakuutukselle eläketurvan toimeenpanoa varten. Tietojen luovutus perustuu siihen että kunnallisen sektorin henkilöryhmiä kuuluu valtion eläkejärjestelmän piiriin.

Suomen Vakuutusdatalle toimitetaan kuukausittain tilasto Valtiokonttorille ilmoitettujen tapaturmien ja ammattitautien yhteismäärästä ja muista Vakuutusdatan tilastointiin vaadittavista teki- jöistä. Neljä kertaa vuodessa toimitetaan rekisteri maksetuista tapaturmakorvauksista ja kerran vuodessa tiedot maksussa olleista tapaturma- ja liikenne-vakuutuslain mukaisista eläkkeistä sekä vakuutuskantaa koskevat tiedot virastoittain.

Tilastorekistereistä laaditaan maksullisena toimeksiantona resurssien puitteissa myös räätälöityjä erillistilastoja, jos tieto ei löydy valmiina. Erillistilastoissa huolehditaan aina kohdehenkilöiden tietosuojasta.

3.3.7 Vakuutusvalvontavirasto

Vakuutusvalvontaviraston valvottavia ovat vakuutus- ja eläkelaitokset sekä muut vakuutuslalla toimivat. Viraston valvottavia ovat vakuutus- ja eläkelaitosten lisäksi työttömyyskassat, työttö- myysvakuutusrahasto ja koulutusrahasto sekä muut yhteisöt, laitokset ja elinkeinonharjoittajat,

joiden valvonta ja tarkastus on laissa säädetty viraston tehtäväksi. Virasto harjoittaa myös vakuutusalan tutkimusta ja tilastointia.

Vakuutusvalvontavirasto valvoo työttömyyskassojen taloutta ja tarkastaa etuuslakien toimeenpanoa ja soveltamiskäytäntöä työttömyyskassoissa.

Vakuutusvalvontavirasto valvoo ja tarkastaa, että vakuutus- ja eläkelaitokset sekä muut viraston valvottavat noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa sekä käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Virasto valvoo erityisesti vakuutus- ja eläkelaitosten talouden ja vakavaraisuuden kehitystä. Vakuutusvalvontavirasto julkaisee vuosittain Vakuutusyhtiöt-tilaston, joka sisältää vakuutusyhtiöiden tilinpäätöstilastoja.

Työttömyysturva

Vakuutusvalvontaviraston ylläpitämässä etuudensaajarekisterissä on tiedot työttömyyskassojen maksamista etuuksista ja saajista vuodesta 1999 alkaen. Rekisterillä on 16 tiedontuottajaa ja sitä päivitetään neljä kertaa vuodessa. Etuudensaajarekisterin tietoja käytetään työttömyyskassojen valvontaan, työttömyyskassojen maksamien etuuksien tilastointiin, väärinkäytösten selvittämiseen sekä lainsäädännön valmisteluun ja seurantaan. Etuudensaajarekisteri sisältää tiedot henkilöille maksetuista työttömyysturvaetuuksista, niiden ajallisesta kohdentumisesta sekä tiedot etuuksien määräytymiseen vaikuttavista seikoista. Rekisterissä on myös tiedot työttömyyskassoissa annetuista päätöksistä ja hakemusten käsittelyajoista.

Vakuutusvalvontavirasto julkaisee yhdessä Kelan kanssa kuukausittain tilastoa, jossa on tiedot maksetuista työttömyysturvaetuuksista maaliskuusta 2001 alkaen ja vertailutieto vuodelta 2000. Kuukausitilastossa on tiedot työttömyyskassoissa ja Kelassa maksetuista työttömyysturvaetuuksista, korvauspäivistä ja etuuksien saajista etuuslajeittain. Vakuutusvalvontavirasto tuottaa vuosittaisen Työttömyyskassat-tilaston. Ensimmäinen koski vuotta 2001 ja vuoden 2002 julkaisu on valmistumassa keväällä 2003. Julkaisu sisältää tiedot maksetuista etuuksista, etuuspäivistä ja saajista myös työttömyyskassakohtaisesti. Julkaisussa on tietoja etuuksien saajista iän, sukupuolen, ammatin ja alueen mukaan sekä tietoja työttömyyskassoissa annetuista etuuspäätöksistä ja niiden käsittelyajoista, takaisinperinnän ja väärinkäytösten tunnusluvuista. Viraston vuosittain ilmestyvässä Työttömyyskassojen valvonnan toimintakertomuksessa on työttömyyskassojen tilinpäätöstietoihin perustuvien taloutta kuvaavien tilastojen lisäksi vuosilta 1998-2000 ansiosidonnaisen työttömyysturvan saajia koskevia tilastoja. Sitä aiemmat tilastot ovat Sosiaali- ja terveysministeriössä.

3.3.8 Tilastokeskus

Tilastokeskus on valtion tilastotoimen yleisviranomainen. Tilastokeskus tuottaa kolme neljäsosaa julkisen sektorin tilastoista. Tilastoissa tarvittavat tiedot saadaan sekä hallinnollisista rekistereistä että haastatteluin. Toimeentuloetuuksien tilastoinnin kannalta merkittäviä rekisteriaineistojen toimittajia ovat Väestörekisterikeskus, Verohallitus, Kela, Eläketurvakeskus, Stakes ja Valtionkonttori, Koulutusrahasto sekä Vakuutusvalvontavirasto. Osa tilastoinnissa tarvittavista tiedoista saadaan Tilastokeskuksen omista rekistereistä. Myös haastattelutietojen merkitys on suuri monissa Tilastokeskuksen tilastoissa. Haastattelutietojen keruusta vastaa Tilastokeskuksen oma, koko maan kattava haastattelijaverkosto. Tilastokeskuksen toimeentuloturvaan liittyvää tilastointia ovat tulonjakotilasto, työvoimatutkimus, työvoimakustannustutkimukset, kulutustutkimus, työsäkäyntitilasto sekä tulo-varallisuustilasto. Kaksi viimeksi mainittua tilastoa ovat kokonaisaineistoja, muut survey –tyyppisiä otostilastoja.

Tulonjakotilasto on otospohjainen tilasto, millä kuvataan suomalaisten kotitalouksien ja henkilöiden tuloja ja tulojen muodostumista. Tutkimus kattaa kaikki tulot: palkat, yrittäjätulot sekä saadut ja maksetut tulonsiirrot. Suurin osa tulotiedoista saadaan rekistereistä (Verohallitus, Kela, ETK, Valtiokonttori, Koulutusrahasto). Rekisteröimättömät tulot, otoshenkilöiden ammatti- ja työpaikkatiedot sekä kotitalouksien rakenteeseen liittyvät tiedot saadaan haastatteluin. Tulonjakotutkimus tehdään vuosittain ja sen otoskoko on noin 10 000 kotitaloutta eli noin 25 000 henkeä. Tilastokeskus julkaisee tulonjakotilastoon perustuen säännöllisesti 2 julkaisua vuodessa (ennakkotilasto ja vuosijulkaisu). Tulonjakotilaston henkilö- ja kotitaloustason aineistoa on käytetty laajasti 1980-luvun loppupuolelta lähtien suunnittelun ja tutkimuksen perusaineistona Tilastokeskuksen ulkopuolella (STM, Stakes, VM, VATT, Kela).

Tulonjakotilastoon on suunniteltu yhdistettävän lähitulevaisuudessa Euroopan unionin tulonjakaja elinolotutkimus EU-SILC (Statistics on Income and Living Conditions). Ensimmäinen yhdistetty tulonjako/EU-SILC –tutkimus on määrä toteuttaa jo vuonna 2004. Tämä tutkimus tulee tuottamaan vertailukelpoista tulonjako- ja elinolotietoa Euroopan unionin alueelta.

Työvoimatutkimus on kuukausittain tehtävä otostutkimus, jossa kerätään tietoja työllisyydestä. Työssä käyville kysytään ammattia, ammattiasemaa, säännöllistä työaika, työsuhteen laatua ja kesto, koko- ja osa-aikaisuutta, vajaatyöllisyyttä, tehtyjä työtunteja ja -päiviä, työstä poissaoloa mukaan lukien sairauspoissaolot ja vanhempainvapaat, yli- ja sivutoita sekä työpaikan toimialaa (nimeä). Työtä vailla olevilta tiedustellaan työnhakutapoja tai työn hakemisen puuttumista, työttömyyden laatua ja kesto, työssäoloa ennen työttömyyttä sekä tietoa työttömyyttä edeltäneestä työpaikasta ja ammatista. Työvoimatutkimus on vuodesta 1959 jatkuvasti käynnissä ollut tutkimus, jonka tiedonkeruu perustuu väestön keskusrekisteristä kahdesti vuodessa satunnaisesti poimittuun otokseen. Aluksi tutkimus tehtiin postikyselynä ja vuodesta 1983 lähtien tiedot on kerätty haastattelemalla joka kuukausi noin 12 000 henkeä.

Työvoimakustannustutkimuksia on tehty EU:ssa neljän vuoden välein yksityistä sektoria koskevia työvoimakustannustutkimuksia, joissa Suomen Tilastokeskus on ollut mukana vuodesta 1996 alkaen. Tutkimus perustuu yritysrekisteristä tehtyyn otokseen. Lisäksi Tilastokeskus on tehnyt vastaavan kuntasektoria koskevan tutkimuksen vuosilta 1990, 1996 ja 2000. Valtiosektorin työvoimakustannustutkimuksista vastaa Valtion työmarkkinailaitos, joka on laatinut tutkimukset samoilta ajankohdilta. Yksityisen sekä julkisen sektorin tutkimuksista saadaan tietoja sairaus-, äitiys- ja vanhempainlomien *palkoista*. Tiedot saadaan sekä bruttomääräisinä että työnantajille korvatuilla sairauspäivärahoilla vähennettyinä. Julkiselta sektorilta saadaan lisäksi tietoja sairaus- ja vanhempainlomista aiheutuvien palkallisten sekä palkattomien *poissaolojen määristä* suhteutettuna alalla normaalisti tehtyyn työaikaan.

Kulutustutkimuksessa kerätään tietoa kotitalouksien kulutuksesta, toimeentulosta sekä näissä tapahtuvista muutoksista. Kulutustutkimus tuottaa tietoa kotitalouksien kulutusmenoista, kulutuksen rakenteesta sekä kulutuksen väestöryhmittäisistä eroista. Tutkimus on otostutkimus, jonka tiedot kerätään haastattelulla, tilikirjanpidolla ja hallinnollisista rekistereistä. Kulutustutkimus on maamme vanhimpia otostutkimuksia, jota on Suomessa käytetty paljon myös erilaisissa toimeentuloon ja tulonjakoon liittyvissä tutkimuksissa. Kulutustutkimus on tehty vähintään viiden vuoden välein vuodesta 1966 lähtien. Viimeisin kulutustutkimus on vuodelta 2002. Kulutustutkimuksen tietoja käytetään apuna kuluttajahintaindeksin painorakenteen ja kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin kulutuksen määrittämisessä sekä kuvaamaan taloudellisen hyvinvoinnin jakautumista Suomessa. Kulutustutkimus kuuluu EU:n harmonisointeihin tutkimuksiin. Harmonisointi koskee käsitteitä, määritelmiä ja luokituksia (ns. output-harmonisointi). Suomalainen tut-

kimus on suurelta osin vertailukelpoinen muissa EU-maissa tehtyihin tutkimuksiin. Tällä hetkellä vertailutietoja on tuotettu vuosilta 1988, 1994 ja 1999 (Suomen tiedot vuodelta 1998).

Työssäkäyntitilasto on kokonaistilasto, jonka tehtävänä on kuvata väestön pääasiallista toimintaa ja työssäkäyntiä vuositasolla. Työssäkäyntitilastosysteemissä tiedot tuotetaan käyttämällä hyväksi olemassa olevia hallinnollisia rekisteriaineistoja. Tiedot tuotetaan yhdistämällä noin 40 rekisteriaineiston tietoja. Nykymuotoista rekisteripohjaista työssäkäyntitilastoa on tuotettu vuodesta 1987 lähtien. Työssäkäyntitilasto muodostaa ainutlaatuisen kokonaisaineiston, josta voidaan tuottaa tietoja tarkalla aluetasolla, esimerkiksi kunnittain ja kuntaa pienemmillä aluejaoilla. Työssäkäyntitilastossa väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan mukaan työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Nämä ryhmät voidaan edelleen jakaa alaryhmiin. Väestön luokittelu pääasiallisen toiminnan mukaisiin ryhmiin perustuu eri rekisteritietoihin vuoden viimeiseltä viikolta. Työssäkäyntitilaston tärkeitä tietoja ovat muun muassa työsuhdetiedot, jotka saadaan useista eri rekistereistä tai tietolähteistä. Työsuhdetietojen kannalta tärkeimmät lähdeaineistot ovat Valtiokonttorin, Kuntien eläkevakuutuksen ja Eläketurvakeskuksen työsuhderekisterit.

Koska työssäkäyntitilasto on kokonaisaineisto ja se on saatavilla vuosittain vuodesta 1987 lähtien, on työssäkäyntitilaston aineistoa pystytty hyödyntämään laajasti niin Tilastokeskuksen omassa että Tilastokeskuksen ulkopuolisessa tutkimustoiminnassa. Työssäkäyntitilaston hyödynnettävyyttä muussa tutkimustoiminnassa on edesauttanut myös se, että tilastoaineiston tietosisältö on lukuisten rekisteriyhdistelyjen vuoksi hyvin laaja. Työssäkäyntitilasto sisältää myös toimeentuloturvaetus- ja verotustiedot ja sitä voidaan verrata aiempiin väestölaskentoihin.

Tulo- ja varallisuustilasto on kokonaistilasto, mikä sisältää tietoja yksityisten henkilöiden veronalaista tuloista, varoista, vähennyksistä ja veroista. Tilaston perusaineisto on poimittu verohallinnon tietokannasta. Tilastossa ovat mukana kaikki henkilöt, jotka ovat saaneet veronalaisia tuloja tai omistaneet veronalaisia varoja. Tärkeimpiä luokittelumuuttujia ovat tulo- ja varallisuusluokka, alue (lääni, maakunta, kunta), ikä ja sukupuoli. Tulo- ja varallisuustilasto ilmestyy normaalisti vajaan puolentoista vuoden kuluttua verovuoden päättymisestä. Uusimmat tiedot ovat vuodelta 2001. Tulo ja varallisuustilastoa on laadittu 1920-luvulta lähtien vuosittain.

Kansantalouden tilinpidon sosiaalimenolaskelmassa esitetään sairaus-, äitiys- ja vanhempainlomien palkkatietoja. Ne perustuvat kansantalouden tilinpidon lukuihin, joihin kuitenkin liittyy jonkin verran epävarmuustekijöitä.

3.4 Toimeentuloturvaetuuksiin liittyvät tutkimukset ja erillisselvitykset

Toimeentuloturvaan ja sen maksatukseen liittyvän tilasto- ja rekisteritiedon lisäksi toimeentuloturvaan liittyvää tietoa tuotetaan toistuvissa tutkimuksissa ja erillisselvityksissä. Kyse voi olla tällöin joko luvussa 3.3 kuvatun tilasto- ja rekisteritiedon jatkojalostuksesta tai muusta toimeentuloturvaan liittyvästä tiedosta (esimerkiksi toimeentuloturvan riittävyttä, kattavuutta ym. selvittävät survey-tutkimukset eri vastaajaryhmille).

3.4.1 Rekisteri- ja tilastotietoon perustuva tutkimus- ja erillisselvitystoiminta

Rekisteri- ja tilastotietoon perustuvia tutkimuksia tekeviä organisaatioita ovat muun muassa Tilastokeskus, Eläketurvakeskus, Kela ja Stakes. Ne tekevät sekä omaa tutkimusta että tilaustutkimusta.

Stakesissa tehdään toimeentuloturvaan liittyvää tutkimusta erityisesti hyvinvoinnin tutkimusryhmässä. Hyvinvoinnin tutkimuksen kannalta suuria, pysyviä tutkimusteemoja on kaksi: (1) 'kuinka kansalaiset voivat' ja (2) 'kuinka järjestelmä toimii ja kehittyy'. Edellisen kysymyksen osalta tutkimuksen keskiössä on kansalaisten (taloudellinen) hyvinvointi tai hyvinvoinnin nurja puoli köyhyys, huono-osaisuus ja syrjäytyminen, taloudelliset ja sosiaaliset ongelmat sekä alueelliset ja sosiaaliset erot. Toisena tärkeänä tutkimuskohteena on puolestaan sosiaaliturvajärjestelmän rakenne ja toiminta, hyvinvointipolitiikassa tapahtuvat muutokset ja yksittäiset uudistukset sekä näiden vaikutukset (taloudellisuus, tehokkuus, kannustavuus, oikeudenmukaisuus).

Toimeentuloturvaetuuksiin liittyvän tutkimuksen osalta hyvinvoinnin tutkimusryhmän yhtenä tärkeänä pysyvänä työkaluna on SOMA-mikrosimulaatiomalli, jolla voidaan tutkia ja arvioida väestön taloudelliseen toimeentuloon liittyviä kysymyksiä.

Hyvinvoinnin tutkimusryhmässä tehdään myös toimeentulotukeen liittyvää tutkimustyötä. Aineistona käytetään Stakesin kokoamia toimeentulotukiaineistoja ja mahdollisesti muita aineistoja kuten toimeentulotuen asiakastietojärjestelmien tuottamia tietoja sekä erityyppisiä kuntakohtaisia aineistoja.

Tärkeä osa toimeentuloturvaan liittyvää tutkimusta tehdään yksittäisinä arviointitutkimuksina, joita Eduskunta edellyttää ja joiden toimeksiantajana on usein sosiaali- ja terveysministeriö. Useissa ryhmässä käynnistyvissä arviointitutkimuksissa on kyse toimeentuloturvaetuuksiin tehtyjen muutosten vaikutusten arvioinnista.

Edelleen Stakesissa tutkitaan kyselytutkimuksilla väestön hyvinvoinnin kehittymistä (ks. TIETO 2005 Hyvinvoinnin tila -työryhmän raportti). Kyselyissä on myös toimeentuloon ja taloudelliseen tilanteeseen liittyviä kysymyksiä.

Sosiaalisen luototuksen kuntakokeilusta vuosilta 1999-2001 Stakes on tehnyt kaksi tutkimusta, joilla selvitettiin sosiaalisen luototuksen toteutusta, tuloksia ja vaikuttavuutta. Vuoden 2003 loppuun mennessä tehdään Stakesissa erillisselvitys sosiaalisten luottojen takaisinmaksusta.

Toimeentuloturvaan liittyvässä tutkimuksessa Stakesin hyvinvoinnin tutkimusryhmä on usein yhteistyössä Tilastokeskuksen, Kelan, VATT:n ja STM:n asiantuntijoiden kanssa. Yhteistyömuodot ja -verkot painottuvat eri aikoina ja eri kysymyksissä eri tavoin.

Eläketurvakeskuksella on valmiudet työeläkkeitä koskevien uudistusten edellyttämien tutkimusten, taustaselvitysten ja laskelmien tekemiseen. Suunnittelulinja tuottaa järjestelmän kehittämiseen argumentti- ja tutkimustietoa, numeromateriaalia, kustannusarvioita sekä ennustelaskelmia.

ETK:n tutkijat arvioivat työeläkejärjestelmän toimintaa, seuraavat sen kehitystarpeita ja tutkivat uudistusten vaikutuksia. Tarkoituksena on tuottaa eläkejärjestelmää ja päätöksentekoa palvelevaa tietoa. Tutkimusta tehdään sekä käytännön tarpeet että tieteelliset näkökohdat huomioon ottaen. Tutkimuksen neljä pääsuuntaa ovat työkykyyn, työllisyyteen ja eläkkeelle siirtymisen syihin liittyvä tutkimus, yhteiskunnan ja työmarkkinoiden muutostrendejä sekä näiden suhdetta eläketurvaan koskeva tutkimus, kansainvälinen eläkejärjestelmiä vertaileva tutkimus sekä talouden ja eläkejärjestelmän välistä vuorovaikutusta koskeva tutkimus.

Kelassa tehdään kansalaisten sosiaali- ja terveysturvaan sekä Kelan etuusjärjestelmiin liittyvää tutkimusta. Tutkimusalueita on runsaasti ja meneillään olevilla hankkeilla voidaan kattaa vain

osa tutkimusta vaativista kohteista. Hankkeet toteutetaan tutkimusosastossa, aktuaari- ja tilastoosastossa sekä yhteistyönä eri tahojen kanssa.

Kelan tutkimussuuntaukset on jaoteltu yhteiskunta- ja terveystutkimukseen. Sosiaaliturvan tutkimuksessa selvitetään sosiaaliturvaa Suomessa sekä epävarmuuden maailmassa ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista Euroopan unionissa. Tutkimuskohteita ovat myös yksittäiset Kelan etuudet ja niiden merkitys perheille. Sosiaaliturvan talouden tutkimuksen painopisteitä ovat sosiaaliturvan rahoitusrakenteen kansainvälinen vertailu ja eläkejärjestelmien rahoituksen kehitys viidessä EU-maassa sekä syrjäytyminen. Kelan toimintaa selvitetään Kela-barometrin ja työyhteisöjen työn organisointiselvityksellä. Yhteishankkeita ovat muun muassa sosiaaliturvan ja huono-osaisuuden kasautuminen nuorilla aikuisilla, opiskelijatutkimus 2003, nuorten työmarkkina-asema ja toimeentulo 1990-luvulla sekä suuret ikäluokat eläkeiän kynnyksellä. Terveystutkimuksen alueella selvitysten kohteena ovat monet kansanterveyden osatekijät ja kuntoutus sekä työ- ja toimintakyky. Sairausperusteisten etuuksien ja yksityisten ja julkisten terveystalveluiden tutkimus ovat hankkeissa mukana. Myös terveystutkimuksen alueella on yhteistyösopimuksiin perustuvia hankkeita.

Tilastokeskuksen toimeentuloon liittyvää virallista tilastotuotantoa on selostettu kohdassa 3.3.8. Tämän lisäksi Tilastokeskuksen tutkijat ovat tuottaneet säännöllisesti kotitalouksien elinoloihin ja toimeentuloon liittyviä selvityksiä ja artikkeleita sekä Tilastokeskuksen omissa yksittäisissä että säännöllisesti ilmestyvissä julkaisuissa. Merkittävin säännöllisistä julkaisuista on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Hyvinvointikatsaus –lehti.

Myös muualla tehdään toimeentuloturvaan liittyvää tutkimusta. Esimerkkinä tällaisista tahoista mainittakoon muun muassa Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA ja Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT. Myös Sosiaali- ja terveysministeriössä tehdään päätöksiä tukevia selvityksiä ja yliopistoissa harjoitetaan alan tutkimustoimintaa (esimerkiksi Turun yliopiston sosiaalipoliitiikan laitoksessa on tehty useita toimeentuloturvaan liittyviä tutkimuksia).

3.4.2 Sosiaali- ja terveysjärjestöjen ja työmarkkinajärjestöjen tiedon keruu sekä muu tiedon tuottaminen

Sosiaali- ja terveysjärjestöissä tuotetaan ja syntyy välillistä tietoa kansalaisten ja eri kansalais- sekä erityisryhmien toimeentulosta, mikä kytkeytyy toimeentuloturvan riittävyys-, saatavuus-, toimivuus- ja kattavuuskysymyksiin (so. toimeentuloturvajärjestelmän tuotukseen). Tutkimuksia ja selvityksiä käytetään muun muassa vaikuttamisen ja kehittämistyön välineinä. Virallisen toimeentuloturvan ulkopuoliseen turvaan liittyvää tietoa syntyy jonkin verran myös Suomen Punaisen Ristin avustustoiminnasta, Pelastusarmeijan ja Ensikotien liiton toiminnasta.

Välillistä tietoa toimeentuloturvasta syntyy Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry:n vuodesta 1992 alkaen vuosittain julkaisemassa Sosiaalibarometrissä. Kyseessä on julkisten palveluntuottajien ja järjestöjen mielipiteitä kartoittava kokonaistutkimus (vastaajina kuntien sosiaalitoimen, terveyskeskusten, Kansaneläkelaitoksen toimistojen ja työvoimatoimistojen sekä merkittävimpien sosiaali- ja terveysjärjestöjen johto), jossa tärkeänä teemana ovat olleet toimeentuloturvaan liittyvät kysymykset. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto on tehnyt myös toistuvasti eri alueita koskevia otospohjaisia hyvinvointianalyyssejä (viimeisimpinä Itä-Helsinki ja Itä-Uusimaa) alueiden asukkaille.

Säännöllisesti vuosittain tehtäviä seurantoja ovat Nuorisoasiain neuvottelukunnan tekemä *Nuorisobarometri* ja Väestöliiton tuottama Perhebarometri.

Lisäksi sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ja useat sosiaali- ja terveysjärjestöt tekevät focus group –tyyppisiä tutkimuksia ja selvityksiä (enimmäkseen kertaluonteisia), joissa kartoitetaan jonkin tietyn erityisryhmän tai väestöryhmän hyvinvointia ja toimeentuloturvaan liittyviä kysymyksiä.

Työnantajajärjestöjen tekemissä selvityksissä toimeentuloturvan kannalta tärkeitä ovat *Teollisuuden ja Työnantajien* sekä *Palvelutyönantajien ajankäyttötiedustelut*. Tiedustelut tehdään vuosittain jäsenyrityksille. Tilastoyksiköitä ovat sairauspäivät työllistä kohti sekä sairauspoissaolot prosentteina säännöllisestä työajasta. Niistä saadaan tietoja sairauspoissaoloista ja vanhempainvapaista ja niiden ajalta maksetuista palkoista.

4. Nykytilan analysointia – tietotuotannon puutteet ja aukkokohdat

Sosiaali- ja terveydenhuollon alueella on olemassa yleisesti ottaen runsaasti tietojärjestelmiä ja rekisteriaineistoja. Toimeentuloturvaetuuksia koskevien rekisteritietojen kattavuus ja laatu ovat yleensä hyviä. Suomessa on mahdollista tuottaa jo olemassa olevien yksilökohtaisten aineistojen pohjalta varsin hyvä kuva etuuksien saajista.

4.1 Toimeentuloturvaetuuksien tietotuotannon arviointia

Sosiaalivakuutuksessa toimeentuloturvaava kuvaavat tilastot perustuvat vakuutettukohtaisiin asiakasrekistereihin, joista on mahdollista varsin monipuolisesti tuottaa erilaisia tilastoja rekisteriin sisältyvän tiedon osalta. Yksittäisten etuudensaajien ohella on oleellista tarkastella myös muita samaan kotitalouteen kuuluvia henkilöitä. Jatkotyöstämisen asiana on asiakasrekistereiden yhdistely silloin, kun halutaan kattavampaa vakuutettu- tai asiakaskohtaista kuvaa tietystä laajemmasta toimeentuloturvan lohkokosta.

Tilastokeskus kokoaa mainitun kaltaisia kattavia tietovarantoja otospohjaiseen tilastoon (tulonjakotilasto). Otostutkimukset kuitenkin rajoittavat pienten saajajoukkojen etuuksien tarkastelua. Otospohjaisten aineistojen rinnalle kaivataankin puhtaasti rekisteripohjaisia kokonaisaineistoja. Tietojenkäsittelykapasiteetin nopea kehitys on mahdollistanut laajojen aineistojen käsittelyn kohtuullisilla kustannuksilla. Kokonaisaineistot mahdollistavat myös ajassa tapahtuvan seurannan ja ne voivat antaa lisäarvoa lainsäädäntömuutosten tavoitteiden toteutumisen arvioinnissa. Tarvetta on myös vuotta lyhyemmän aikavälin tarkasteluille tutkittaessa esimerkiksi eri etuuksien samanaikaista saantia. Maksettujen etuuksien lisäksi aineistojen tietosisältöä tulee kehittää niin, että ne sisältävät myös muut etuuksien määräytymiseen vaikuttavat keskeiset tekijät.

Tilastokeskuksen rooli on keskeinen laajojen kokonaisaineistojen kokoajana. Toimeentuloturvaetuuksien osalta myös Kelan, ETK:n, Stakesin ja muiden etuuksien ensisijaisten tiedontuottajien panos on välttämätön, sillä ainoastaan tiedontuottajaorganisaatioissa on riittävä etuuksia ja niiden erityispiirteitä koskeva tietämys. Tämä korostuu tietoja yhdistettäessä. Tarvitaan organisaatioiden sitoutumista ja selvästi osoitettua rahoitusta resurssointiin.

Organisaatioiden välistä, toimivaa tietoyhteistyötä on tehty yksittäisissä osa-alueissa jo useita vuosia ja kehitetty seuraavia toimeentuloturvan tietokokonaisuuksia:

ETK:n ja Kelan yhteisesti rakentama yhteistilasto ja sen pohjalla oleva rekisteri

Lääkelaitoksen ja Kelan yhdessä tuottama lääketilasto

Vakuutusvalvontaviraston ja Kelan yhdessä tuottama työttömyysturvan kokonaisuutta kuvaava tilastotiedote

Tilastokeskuksen yhdessä muiden tahojen kanssa tekemät hankkeet, kuten tulonjakotilasto, työssäkäyntitilasto, vuokratilasto.

Kelan ja Stakesin yhdessä tuottama työttömyyden perusturvan, asumistuen ja toimeentulotuen tutkimusaineisto(1999, 2000).

Toimivan informaatiotuotannon parantamiseksi ja jatkokehittämiseksi tarvitaan jatkossakin tiedontuottajatahojen yhteistyötä. Aineistojen yhdistelyssä erilaiset ratkaisut esimerkiksi tilastoyksiköiden, käsitteiden sekä kuntatason määrittelyssä, puuttuvan tiedon käsittelyssä, etuus- ja hallinnollisen tiedon poikkeamissa ja dokumentoinnin erilaisuudessa edellyttävät jatkotyötä ja yhteistyön tiivistämistä. Käytettävissä olevat tietojärjestelmät poikkeavat myös rakenteeltaan ja käyttäjävälisyydeltään toteutettavissa erillisselvityksissä.

4.2 Tietotuotannon nykytilan näkökohtia ja kehittämistarpeita

Ilmiökohtaiset yhteistyöryhmät ovat tärkeitä tietokokonaisuuksien rakentamiseksi ja eri organisaatioissa käytössä olevien menettelyjen yhdenmukaistamiseksi. Tietoa tuottavilla organisaatioilla on nykyiselläänkin runsaasti yhteistyötä toistensa kanssa. Toimeentuloturvaryhmän työskentelyssä on tullut esille tarve tiivistää tiedontuottajaorganisaatioiden yhteistyötä edelleen verkostoitumalla ja rakentamalla entistä selkeämpiä asia/tietokokonaisuuksien rekistereitä.

Oleellisen tiedon tulee olla helposti saatavissa. Toimeentuloturvaetuudet ovat osin vaikeaselkoisia ja ymmärrettävän tiedon antaminen on vaikeaa. Internet on foorumina tehokas, kunhan väärintulkinnan mahdollisuudet tiedostetaan ja ne minimoidaan oikean informaation avulla. Käyttäjille tulisi tiedottaa, mistä oleellista ja luotettavaa tietoa sekä tietopalvelua on saatavissa kustakin aihepiiristä/etuudesta. Tiedon maksullisuus haittaa pieniä toimijoita ja yksittäisiä tutkijoita.

Ulkopuoliset tahot kokevat tietojen hyväksikäytön suurimmaksi esteeksi usein lupa- ym. menettelyjen hitauden. Toinen tietoaineistojen käyttöä rajoittava tekijä on rekisteriaineistojen puutteellinen tuntemus. Tätä voitaisiin korjata esimerkiksi tuottamalla yliopistoille ja vastaaville tutkimustyötä tekevillä laitoksille käyttöön seminaaritöitä/graduista ”oikeita empiirisiä aineistoja”. Menettely parantaisi tutkimustyön oppimista jo opiskeluaikana. Myös yliopisto-opiskelijoiden käyttöön tulisi tuottaa soveltuva sosiaaliturvalohkon rekisteriaineisto, joka olisi ’harjoittelukäytössä’. Tällä hetkellä on verkon välityksellä halukkaiden käyttöön ilmainen kansainvälinen mikro-tason aineisto LIS (Luxembourg Income Study).

Eläkeuudistuksen myötä on noussut huoli työsuhdejaksojen rekisteröinnin lopettamisesta tai olennaisesta karkeistamisesta, koska uuden järjestelmän mukainen eläkkeenlaskenta tarvitsee tietoa vain vuosiansioista. Tämänhetkisen käsityksen mukaan uusi rekisteröinti syrjäyttäisi nykykäytännön vuodesta 2012 alkaen. Pahimmillaan muutos romuttaisi muun muassa laajasti hyväksikäytetyn Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston. Työssäkäyntitilastoon perustuva paneeliaineisto on käytössä myös ETK:n tutkimusosastolla. Asia on edelleen selvitettävänä ja päätökset on tarkoitus tehdä ennen vuotta 2005.

Sairaus-, äitiys- ja vanhempainloman aikaista toimeentuloturva ja palkkatietoja kuvaavia tilastoja ja erillisselvityksiä tulisi koordinoita ja koota yhteen nykyisen tietotuotannon pohjalta. Sairaus- ja vanhempainloma-ajan toimeentuloturva koostuu julkisista etuusjärjestelmistä maksetuis-

ta korvauksista sekä työnantajien maksamista sairaus-, äitiys- ja vanhempainloma-ajan palkoista. Palkanmaksu perustuu sairauspäivärahan karenssia vastaavalta ajalta työsopimuslakiin ja sen jälkeen työehtosopimukseen. ESSPROS-käsitteistössä sairaus-, äitiys- ja vanhempainlomalta maksettavat palkat kuuluvat kakkospilariin eli työmarkkinoilla sovittuun täydentävään turvaan. Tilastoissa tarvitaan entistä parempaa tietoa ensinnäkin sairaudesta ja vanhemmuudesta aiheutuvien sosiaalimenojen jakautumisesta sosiaalivakuutuksen päiväraha- ja työmarkkinoilla sovittujen etuuksien välillä. Toisaalta tarvitaan rinnakkaista tilastollista seuranta-erikseen sairaus- ja vanhempainvapaisiin liittyvien työstä poissaolojen kehityksestä ja erikseen sairausvakuutus- ja korvattujen päivien kehityksestä. Em. lukumäärätilastot ovat vain osittain päällekkäisiä.

Edellä kuvatuissa tilastoissa keskeisiksi kehittämiskohteiksi nousevat sairauspoissaolojen määrää kuvaavien tilastojen parantaminen erilliselvityksin ja vertailukelpoisuuden lisääminen sekä sairausajan palkkojen nykyistä parempi tilastointi. Konkreettisenä ehdotuksena on poissaolojen osalta, että Kunnallinen työmarkkinalaitos käynnistäisi vastaavanlaisen vuosittaisen ajankäyttötutkimuksen kuin Teollisuuden ja Työnantajien sekä Palvelutyönantajien nykyisin laatimat ajankäyttötiedustelut ovat.

Sairaanhoidon korvaustiedot lääketilastoineen perustuvat maksettuihin etuuksiin ja tilastointia voidaan pitää varsin kattavana. Lääketilastointia Kela kehittää yhdessä Lääkelaitoksen kanssa. Korvausjärjestelmämuutokset vaikuttavat osaltaan tilastotietojen käyttöön ja vertailtavuuteen.

Yleisen asumistuen tilastoinnissa on Kelan ja ympäristöministeriön tiivis yhteistyö edelleen tarpeen. Opintotuen informaatiotuotannossa Kela ja opetusministeriö ovat kehittäneet tilastointia. Näiden etuuksien osalta soveltuvat käytettäväksi samat linjaukset kuin muidenkin toimeentuloturvaetuuksien suhteen. Kokonaistilanteen hahmottamiseksi perustoimeentulon ja tulonjaon tarkastelussa ja tietopohjassa on tarpeen huolehtia myös näiden etuuksien mukanaolosta.

Kotihoidon tukeen liittyvien kuntalisten osalta on tietovajetta. Summatieto on saatavissa Tilastokeskuksen Kuntien taloustilastosta. Kuntalisä on rekisteröity ja tilastoitu, mikäli se maksetaan Kelan kautta. Vuonna 2001 yhteensä 56 kuntaa maksoi kuntalisiä saajalle, näistäkin 11 maksoi osan kuntalisten (joko yksityisen hoidon tuen tai kotihoidon tuen) Kelan kautta. Nämä tiedot jäävät rekisterin ulkopuolelle. Asian todettiin olevan kuitenkin määrällisesti pieni. Elatustuesta ei ole saatavissa henkilötason tietoa (rekisteritietoa). Stakes kokoaa vuosittain kuntatason tilaston, mutta se ei ole yhdistettävissä yksilötason rekisteritietoihin. Nykyistä tietopohjaa voidaan kuitenkin pitää toimivana ja riittävänä, joten työryhmä ei katso tarpeelliseksi laajentaa tiedonkeruuta.

Eläkevakuutuksen tilastoissa ei ole mukana vapaaehtoisen eläkevakuutuksen tietoja. Työnantaja voi järjestää työntekijöilleen lisäeläketurvaa ryhmäeläkevakuutuksena joko eläkekassan tai eläkesäätiön lisäeläkkeenä tai henkivakuutusyhtiön myöntämällä kollektiivisella lisäeläkevakuutuksella. Vuoden 2000 loppuun oli mahdollisuus järjestää myös TEL-, YEL- ja MYEL-eläketurvaa parantava rekisteröity lisäeläke. Lakisäateistä vanhuuseläketurvaa voi täydentää omaehtoisesti myös henkivakuutusyhtiöiden myöntämällä yksilöllisillä eläkevakuutuksilla. Ne antavat mahdollisuuden siirtyä eläkkeelle ennen lakisäateistä eläkeikää ja niiden avulla on mahdollista korottaa myös eläkkeen määrää. Vakuutuksenottajana voi olla vakuutettu itse tai hänen työnantajansa. Yksilölliseen vanhuuseläkevakuutukseen voi eräissä tapauksissa liittää myös perhe- ja/tai työkyvyttömyyseläkkeen, maksuvapautusedun sekä henkivakuutuksen. Vakuutusmaksuun vaikuttavat vakuutetun ikä, sukupuoli, eläkkeen alkamisajankohta, suuruus ja sovittu kesto sekä em. lisäedut. Vakuutukseen voidaan sisällyttää indeksiehto, joka koskee sekä maksuja että eläkettä. Vakuu-

tusmaksut ovat verovähennyskelpoisia ja saatava eläke veronalaista ansiotuloa. Eläke maksetaan sovitun suuruisena riippumatta muista lakisääteisistä tai vapaaehtoisista vakuutuksista.

Eläkevakuutusten tilastointia tulisi kehittää siten, että se nykyistä paremmin täydentäisi sosiaalivakuutuksen kokonaiskuvaa.

5. Työryhmän kehittämisehdotukset

Toimeentuloturvaan koskevat tilastot tuotetaan pääosin siitä hallinnollisesta tiedosta, joka syntyy toimeentuloturvaetuuksien käsittelyn ja maksatuksen yhteydessä. Tilastot perustuvat näin kokonaisaineistoihin ja ovat tämän vuoksi yleensä luotettavia ja ne pystytään tuottamaan ilman suuria viiveitä. Kattavamman vakuutettu- tai asiakaskohtaisen kuvan saamiseksi tietystä laajemmasta toimeentuloturvan lohkosta on tarpeen määritellä tietokokonaisuuksia parantamalla ja informaationtuottajien yhteistyötä hyödyntämällä uusia välineitä tehokkaasti tiedon hyväksikäyttäjille vaivattomaan muotoon. Survey-tutkimukset ja barometrityyppiset selvitykset täydentävät toimeentuloturvan rekisteriaineistoja.

Kansallinen toimeentuloturvan tietojärjestelmä perustuu toimeentuloturvatietoa tuottavien organisaatioiden standardityyppisesti tuottaman tiedon pohjalle. Tilastokeskuksen kokoamista tilastoista/aineistoista (esim. tulonjakotilaston kokonaisaineisto, kulutustutkimus) voi saada jo nykyisellään melko hyvän kokonaiskuvan toimeentuloturvaetuuksien kohdentumisesta ja vaikutuksista henkilö/perhe/kotitalous/asuntokunta-näkökulmista. Kokonaistietojärjestelmään tähtäävä ydin on jo tietyllä tavalla olemassa Tilastokeskuksen yhdistelemissä kokonaisaineistoissa. Työryhmän näkemyksen mukaan tätä työtä tulee jatkaa asteittain ja keskeiset tietoaineistojen tuottajat tulee saada mukaan yhteistyöhön. Työryhmä ei ehdota toimeentuloturvasta varsinaista uuden kansallisen yksilötason kokonaistietojärjestelmän rakentamista, vaan organisaatioiden tuottamia tietoaineistoja hyödynnetään yhteistyölle ja sähköiselle verkottumiselle perustuvan menettelyn kautta. Uusia kokonaisuuksia rakennetaan dokumentoinnin ja kuvausten avulla tilastotietokantoihin. Erikseen määritellään miten verkottuminen organisoidaan ja peruspalaset liitetään yhteen. Tutkimuksella ja erillisselvityksillä täydennetään tilastoinnin antamaa kokonaiskuvaa.

Tietoaineistojen käyttäjiä silmällä pitäen tulee uusien tietokokonaisuuksien kokoamisen, kehittämisen ja dokumentoinnin tapahtua verorahoitteisesti, jotta vakiomuotoisten aineistojen kustannukset pysyvät kohtuullisina eivätkä muodostu esteeksi niiden hyödyntämiselle. Tietovarantojen sisältämien luottamuksellisten tietojen vuoksi on tietosuojasta pidettävä tiukasti kiinni.

5.1. Työnjako eri organisaatioiden kesken, kokonaisratkaisun periaatteita

Rekisteriaineistoja on toimeentuloturvan alueelta paljon ja ne ovat melko kattavia. Toimeentuloturvan tilastointia on kuitenkin tarpeen kehittää toimeentuloturvan kokonaisuuden ja eri etuuksien saumakohtien tilastoinnin parantamiseksi sekä jotta kyettäisiin nykyistä paremmin selvittämään etuuksien merkitystä eri väestöryhmien toimeentuloon ja tutkimaan kotitalouksien tulonmuodostusta eri elämäntilanteissa. Perustilastointi on jakaantunut usealle organisaatiolle. Eläketurvan ja työttömyysturvan lisäksi tilastojen kattavuuteen ja yhteensopivuuteen tulee parantaa myös sairausturvan ja kuntoutuksen aikaisen toimeentuloturvan tilastointia. Selvitykset toimeentuloturvaetuuksien yksilötason päällekkäisestä käytöstä tarvitsevat jatkokehittelyä myös ajallisen ulottuvuuden parantamiseksi.

Toimeentuloturvan tilastointia kehitettäessä voidaan edetä ensinnäkin luokittelemalla, standardoimalla ja määrittelemällä eri tietojärjestelmien tiedot, jotta niitä voidaan yhdistää. Eri laitosten aggregoitujen tietojen avulla on joskus vaikeata muodostaa ilmiöalueesta kokonaiskuvaa. Jos taas tarvitaan tietoa etuuksien päällekkäisestä käytöstä, tarvitaan eri rekistereiden yksilötason aineistojen yhdistämistä ja sen jälkeistä analyysiä. Tämä vaatii käyttäjiltä syvällistä asiantuntemusta etuuksista, tietojärjestelmistä ja lainsäädännön muutoksista. Tällaisen tilastotuotannon koordinoitavastuut tulee sopia aihekohtaisesti eri organisaatioiden kesken. Teemajulkaisut ovat yksi osa tiedon saattamisessa yleiseen käyttöön.

Tietotarve, joka ei sovellu säännöllisen tilastoinnin piiriin, tyydytetään erikseen. Kerättävien tietojen tulisi olla sellaisia, joita tiedonantajat myös itse tarvitsevat. Tällä tavalla luodaan edellytyksiä tietotuotannon nopeuttamiselle ja eliminoidaan sellaista raportointitarvetta, jonka tiedonantaja kokee turhaksi ja joka yleensä vaikuttaa haitallisesti tiedon laatuun.

Säännöllisellä tilastoinnilla ei voida tyydyttää kaikkia tietotarpeita. Tilastotietoja voidaan muokata erityyppisiksi indikaattoreiksi, jotka toimivat valtakunnallisina ja alueellisina kehittämis-kohteiden 'hälyttiminä' ja vertailulukuina. Tällaisia indikaattorikoosteita ovat esimerkiksi Kelan terveyspuntari- ja Stakesin indikaattoripankkihanke. Indikaattoreita on tarkastellut erityisesti hyvinvointi-alaryhmä omassa raportissaan.

5.2. Rekisteri- ja tilastoaineistojen yhdistämismahdollisuudet ja yhteiskäyttö

Tiedon tuottamisen ja sen hyväksikäytön ongelmat ovat osin seurausta toimeentuloturvajärjestelmien monimutkaistumisesta. Etuuksiin liittyvää tarveharkintaa voimistettiin 1990-luvun alun lamavuosina. Sosiaalimenojen säästötarpeista ja ihmisten aktivoimisesta "etuuksilta työhön" on seurannut muutoksia sosiaaliturvaetuuksiin.

Toimeentuloturvan toteutumisen seuranta edellyttää toimeentuloturvan kohtaannon seuranta ja sen riittävyden ja kattavuuden tutkimista juridiselta sekä taloudellisen ja sosiaalisen tasa-arvon toteutumisen kannalta. Laskentamalleilla voidaan havainnollistaa etuuksien riittävyttä ja kattavuutta, mutta muutosten vaikutuksia ei pystytä tyhjentävästi arvioimaan laskelmilla tai malleilla. Yhden etuuslajin käytön muutokset eivät välttämättä paljasta seurannaisvaikutuksia muiden etuuksien käytössä. Etuuksiin tehtävien muutosten todellista vaikuttavuutta onkin pystyttävä arvioimaan paremmin. Tämä vaatii rakenteellista yhteistyötä eri tiedontuottajien välillä. Keskeisiä tietolähteitä ovat tulonjakotilasto (tulot), työnhakijarekisteri, Kelan toimeentuloturvarekisterit ja Stakesin toimeentulotukirekisteri. Etuusmuutosten vaikutusten arviointi helpottuisi, mikäli eri tietolähteiden tiedot olisivat paremmin sovitettavissa yhteen. Peruskäsitteet kuten saaja, perhe/kotitalous/ruokakunta, tulot (brutto/netto, etuoikeutetut tulot), etuuden määrä ajassa (kuukausi/vuosi/taannehtivuus) tulee määritellä ja dokumentoida vertailtavalla tavalla.

Toisaalta sosiaaliturva tulee jatkossakin olemaan altis muutoksille, mikä vaikuttaa eri etuuksien saantia, tasoa ym. koskeviin määritelmiin tietojärjestelmissä sekä eri ajankohtia kuvaavien tietojen vertailuun.

Stakesilla on Kansanterveyslaitoksen ja Työterveyslaitoksen kanssa meneillään hanke rekisteritutkimuksen tukikeskuksen perustamisesta. Se tähtää rekisteritutkimuksen aineistoja ja menetelmiä sisältävän portaalin rakentamiseen. Tukikeskuksen tavoitteena on opastaa ja kouluttaa sekä koordinoita rekistereiden käyttöä. Hanke pyrkii yhteistyöhön Eläketurvakeskuksen, Kansaneläkelaitoksen, Lääkelaitoksen, Säteilyturvakeskuksen ja sosiaaliturvan tutkimukseen erikoistuneiden yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa. Stakesin StakesTieto-tulosalueelle sijoitettava tuki-

keskus tulee tekemään yhteistyötä tunnisteettomien tutkimusaineistojen arkistoinnissa Tampereella sijaitsevan Yhteiskunnallisen tietoarkiston (FSD) kanssa. Toteutuessaan hanke lisää tietomahdollisuuksia rekistereiden yhteiskäytön avulla ja se painottunee terveysturvan kysymyksiin.

Tilastokeskus ei ole aktiivisesti mukana rekisteritutkimuksen tukikeskuksen perustamishankkeessa. Tilastokeskus on sen sijaan entistä enemmän panostamassa rekisteriaineistojen hyödyntämisen lisäämiseen omassa tilastointi- ja tutkimustoiminnassaan. Tilastokeskuksella on pitkät perinteet rekistereiden hyödyntämisellä ja jatkojalostamisella omassa tilastotuotannossaan. Tilastokeskus oli ensimmäisten maiden joukossa maailmassa siirtämässä koko väestölaskentajärjestelmänsä kokonaan rekisteripohjaiseksi. Ensimmäisen kerran tämä tapahtui vuoden 1990 väestölaskennassa. Rekistereiden tehokkaampaa käyttöä tilastotuotannossa suosii nykyisin myös EU, joka on hyväksynyt rekisteritietojen käytön myös ns. EU-harmonisoiduissa tilastoissa.

Toimeentuloturvaryhmä ei ole systemaattisesti käsitellyt rekisteritutkimuksen tukikeskuksen perustamista ja sen roolia. Työryhmän näkemys on, että hanke on tärkeä ja sen kokeiluvaihetta ja tukikeskuksen työn etenemistä seurataan. Toimeentuloturvatietojen kannalta ratkaisut on syytä tehdä saatujen kokemusten jälkeen.

Viimeisimpänä rekistereiden käytön tehostamisesimerkkinä voidaan mainita tulonjakotilaston kokonaisuaineistot, jotka perustuvat olemassa oleviin koko väestön kattaviin tulorekistereihin. Tulonjakotilaston kokonaisuaineistot sisältävät kansainvälisten tulonjakosuositusten mukaiset tulokäsitteet sekä toimeentuloturvaetuudet ESSPROS –luokituksella. Tulonjakotilaston kokonaisuaineistoja tullaan käyttämään otoksiin perustuvien tulonjakotutkimusten rinnalla tulonjakotilastoinnissa ja –tutkimuksessa. Rekistereihin pohjautuvien tulonjakoaineistojen etu on siinä, että niitä voidaan hyödyntää ajan suhteen pitkittäistutkimuksissa esimerkiksi pienituloisuuden kasautumisessa ja pitkäaikaisessa tuloköyhyystutkimuksessa.

5.3. Rekisteriyhteistyö ja tutkimus

Tutkimuksen ja tilaston välillä ei useinkaan ole tarkkaa rajaa. Ne kulkevat toimeentuloturvailmiön kokonaisuutta kuvattaessa rinnakkain. Asiantuntijalausuntojen mukaan organisaatioilla on jo nykyisellään runsaasti aineistoja, mutta niiden hyödyntäminen on osin puutteellista resurssien, tietämyksen, taitojen ja tietosuojasäännösten aiheuttamien rajoitusten vuoksi. Laajoja mikroaineistoja on käytettävissä, mutta niiden sisällön tuntemus saattaa olla puutteellista. Työnjaolla ja verkottumisella voidaan saada hyötyä toimeentuloturvan tilastoinnin ja tutkimuksen käyttöön.

Rekisterinpitäjien yhteistyötä tiivistämällä ja kehittämällä voidaan Tilastokeskukseen tilattavien rekistereiden tietosisältöä parantaa. Tällöin Tilastokeskuksen tarjoamien aineistojen tietosisältö palvelisi entistä paremmin myös muita tiedon tarvitsijoita ja käyttäjiä. Yhteistyöstä voidaan mainita Tilastokeskuksen tulonjakotilaston yhteistyöryhmä, joka on kokoontunut 10 vuoden ajan säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa pohtimaan tulonjakotilastointiin ja tulonjakoaineistoihin liittyviä kehittämis- ja muita kysymyksiä. Myös työssäkäyntitilaston kokonaisuaineiston tietosisältöä tulisi pyrkiä kehittämään siten, että esimerkiksi kalenterivuotta lyhyempien aikaperiodien tuloja ja tuloakenteita voitaisiin entistä paremmin tutkia. Tämä mahdollistaisi aineiston nykyistä laajemman käytön toimeentuloon liittyvässä selvitys- ja tutkimustoiminnassa.

Rekistereistä tuotettavaa tietoa etuuskien samanaikaisesta käytöstä on pilotoitu Kelan ja Stakesin rekisteriyhteistyössä. Kelan toimeentuloturvarekistereitä on yhdistetty Stakesin toimeentulotuki-rekisterin tietoihin. Yhteistyötä esitetään jatkettavaksi joko vuosittain tai joka toinen vuosi. Pilo-

toinnissa syntynyttä aineistoa tulisi kehittää siten, että se voidaan yhdistää Tilastokeskuksen aineistoihin. Näin Kela –Stakes yhdistelyn aineistoa voitaisiin hyödyntää laajemminkin.

Työryhmän työskentelyn aikana on tullut voimakkaasti esille tarve palvella tiedon lopputuotekäyttäjiä niin, että tietoaineistoja nivelletään yhteen toimeentuloturvan teema-aihekokonaisuuksiksi ja tuotetaan niistä myös analysoituja tilastoaineistoja sekä julkaisuina että sähköisessä muodossa. Vaikka STM:n ja Kelan yhdessä aiemmin tuottaman Toimeentuloturvakatsauksen ei ole nähty antavan lisäarvoa toimeentuloturvan kokonaisuuden selvittämiseen eikä julkaisun tuottamista esitetä jatkettavaksi, esittää työryhmä vastaaventyyppisten teemakohtaisten aineistojen kokoamista, analysointia ja julkaisua Kela-Stakes rekisteriyhteistyön tapaan.

6. Työryhmän ehdotukset, ehdotetut tietokokonaisuudet, kerättävät tiedot, vastuutahot ja aikataulut

Koko toimeentuloturvasektoria koskevan homogeenisen informaatiojärjestelmän rakentaminen edellyttäisi kaikkien tiedontuottajatahojen tietopohjan ja käsitteiden määrittelyjen tarkempaa dokumentointia (saaja, perhe, kotitalous, ruokakunta, poikkileikkaus, virta jne.) sekä samantapaisten käsittely- ja jakeluvälineiden käyttöä. Tiedontuottajaorganisaatioiden lukuisan määrän ja vaihtelevien menetelmien vuoksi ei näytä lähivuosina mahdolliselta rakentaa riittävän yhtenäisiä tietotuotannon menettelyjä, joten työryhmä ei tee esitystä koko toimeentuloturvan kattavasta yhdestä tietojärjestelmästä. Työryhmän näkemyksen mukaan teema-aihekohtainen yhteistyö ja integroitujen järjestelmien rakentaminen on tiedontuottamisprosessien kehittämisen lähivuosien suunta.

Teema-aihekohtainen yhteistyö tukee myös kattavampien, väestön koko toimeentuloturva- ja tulonmuodostusta laajemmin kuvaavien aineistojen kehittämistä. Teema-aihekohtaisessa yhteistyössä syntyviä aineistoja voidaan edelleen hyödyntää yhdistämällä niitä muihin tietoaineistoihin. Luontevan pohjan tällaisille tietojärjestelmille tarjoavat Tilastokeskuksessa jo olemassa olevat kokonaisaineistot sekä Tilastokeskuksen hanke kokonaistulorekisterin kehittämiseksi. Työryhmä ehdottaa, että toimeentuloturvan tiedontuottajaorganisaatiot osallistuvat aktiivisesti näiden kokonaisaineistojen tietosisällön kehittämiseen.

Työryhmä ehdottaa, että tiedontuottajaorganisaatiot lisäävät verkostoitumalla yhteistyötä nykyistä enemmän. Tiedontuottajaorganisaatiot koordinoivat keskenään eri tietojärjestelmistä muodostettavia osakokonaisuuksia ja saattavat kokonaisuusien tietorekisterit hyväksikäyttäjille käyttökelpoisessa ja helposti saatavassa muodossa. Tiedontuottajaorganisaatioiden tulee noudattaa lähörekestereissään yleisesti hyväksytyjä tiedon tuottamisen periaatteita ja Suomen Virallisen Tilaston (SVT) laatukriteereitä. Menettely edellyttää rekisteritiedolta tuoteselostetta. Surveytutkimuksissa SVT-kriteerit edellyttävät myös kato- ja validiteettiselvitystä.

Ehdotukset voidaan luokitella seuraaviin kokonaisuuksiin:

1. Informaatiotuotannon tilastokokonaisuuksien rakentaminen yhteistyössä toisten organisaatioiden kanssa
 - työttömyys: – Ansioturvan ja perusturvan toimeentuloturvasta ja työvoimapolitiittista toimenpiteistä tuotetaan kokonaiskuva

- kuntoutusajan toimeentuloturva: – Tapaturma- ja liikennevakuutuksen päivärahoja tarkastellaan yhdessä Kelan ja ETK:n kuntoutusrahatietojen sekä työhallinnon tietojen kanssa
 - pitkällä tähtäimellä kuntoutusajan toimeentuloturvan ja palveluiden kokonaisuudesta tehdään yhteistarkastelu
 - pienten lasten hoidon tukeminen: – Palvelutietojen ja toimeentuloturvatietojen yhteistarkastelu
 - eläkkeiden asiakokonaisuus: – Yhteistilaston sisältöä ja käytettävyyttä kehitetään
 - sairausvakuutuksen asiakokonaisuus: – Tietopohjan kokonaistarkastelu (tapaturma- liikennevakuutuksen päivärahat, sairauspäivärahojen tilastointi, sairaus- ja äitiys- ja vanhempainloma-aikojen palkat)
 - vähimmäisturvan asiakokonaisuus: – Vähimmäisturvaetuuksien samanaikaisen saamisen yhteistarkasteluun kehitetään tietokokonaisuus
 - toimeentuloturva- ja palvelutietojen yhteistarkastelua kokonaisuuksien hahmottamiseksi lisätään niillä ilmiöalueilla, joilla kokonaisuuden ymmärtäminen tätä edellyttää (esim. pienten lasten hoidon tukeminen)
2. Tieto hyötykäyttöön
 - tiedontuottajan näkökulman sijaan tiedonkäyttäjien (asiakkaiden) näkökulma nykyistä paremmin huomioon
 - Internet ajankohtaistiedon välittäjäksi käyttäjille siten, että tilastojulkaisuja välitetään sähköisesti ja taulukot ovat sähköisesti muokattavassa muodossa, sekä SOT-KAn kehittäminen eSOTKaksi ja indikaattoripankin käyttöönotto
 3. Organisaatioille annettavat kehittämistehtävät
 - tilastojen laatukriteerit laajemmin käyttöön (SVT-kriteeristö) kaikissa toimeentuloturvatilastoja tuottavissa organisaatioissa
 - käsitteiden ja luokitusten yhtenäinen määrittely ja dokumentointi tietojen tulkinnan parantamiseksi
 4. Tutkimuksen kehittäminen
 - rekistereiden laajempi hyväksikäyttö tutkimustoiminnassa
 - asiantuntijoiden verkostoituminen
 - tutkijoiden konsultointi ja opastaminen
 - yhteiset indikaattorit
 5. Toimeentuloturvatutkimusten nykyistä parempi koordinointi eri organisaatioiden kesken.
 6. Yksityiskohtaiset kehittämissuositukset toimeentuloturvan osa-alueille.

Ehdotetut tietokokonaisuudet

Työryhmän kehittämissuositukset on esitetty soveltuvin osin ESSPROS-luokituksen mukaisesti jäsenlupienä. Liitetaulukon etuuskosten tietorekistereiden luettelo noudattaa myös ESSPROS-luokitusta.

Sairaus ja terveys

6.1 Sairaus- ja tapaturmapäivärahat

Sairaus- ja tapaturmapäivärahojen saajista ja maksetuista euromääristä tarvitaan integroitua kokonaiskuvaa. Sairauspäiväraha on toissijainen etuus tapaturma- ja liikennevakuutuskorvauksiin nähden.

Työryhmä ehdottaa, että

selvitetään sairaus- ja tapaturmapäivärahojen saaja- ja euromäärätilastojen saatavuus yhtenäisillä luokituksilla ja määrityksillä. Koordinointivastuu olisi Kelalla.

6.2 Sairaus-, äitiys- ja vanhempainlomasta aiheutuvat poissaolot ja vapailta maksetut palkat

Etuusjärjestelmistä saadut päivärahatilastot eivät kuvaa työstä poissaoloja, koska etuuskien piiriin kuuluvat myös esimerkiksi työttömät ja opiskelijat ja koska sairauspäivärahaan sisältyy 9 arkipäivän pituinen karenssi. Poissaoloja ja työnantajan maksamia palkkoja koskevia tietoja saadaan sairausvakuutuslaitosten, Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta, Teollisuuden ja Työnantajien sekä Palvelutyönantajien ajankäyttötiedusteluista, työvoimakustannustutkimuksista ja sosiaalimenolaskelman kansantalouden tilinpitoon perustuvien sairaus-, äitiys- ja vanhempainlomien palkkatietoja koskevista tilastoista. Kehittämiskohteiksi nousevat työstä poissaolo- ja poissaolojen aikaisten (EU-luokituksessa ns. toinen pilari) palkkatietoja kuvaavien erillisselvitysten laajentaminen, vertailukelpoisuuden lisääminen ja nykyistä parempi hyödyntäminen.

Työryhmä ehdottaa, että

kuntasektori ja mahdollisesti myös valtio (työmarkkinalaitokset) selvittäisivät mahdollisuutta laatia vuosittaisia ajankäyttöselvityksiä mahdollisimman yhtenäisin perustein työnantajajärjestöjen tekemien ajankäyttöselvitysten kanssa. Näin saataisiin jatkuvia, vuosittain kerättäviä vertailutietoja sairaus- ja vanhempainvapaisiin liittyvien poissaolojen kehityksestä eri sektoreilla.

Tilastokeskus ja Stakes selvittäisivät, miten eri sektoreiden työvoimakustannus selvityksiä voitaisiin hyödyntää sosiaalimenolaskelmaan kerättävien palkkatietojen laadun ja tietosäällön kehittämisessä.

Toimintarajoitteisuus, vanhuus, perhehuoltajan kuolema

6.3 Eläkkeensaajien tilastointi

Eläketurvakeskuksen ja Kansaneläkelaitoksen yhteistilastoa Suomen eläkkeensaajista on kehitetty siten, että työ- tai kansaneläkkeen ohella liikenne-, tapaturmavakuutus-, sotilastapaturma- tai sotilasvammalain mukaista eläkettä (ns. SOLITA-eläkettä) saavien eläkkeiksi luokiteltavat korvaukset ovat mukana tilaston rahamäärissä. Pelkkää SOLITA-eläkettä saavat eivät ole mukana yhteistilaston luvuissa. Tilastossa ovat mukana myös ns. kuntien vanhan lain mukaiset eläkkeet.

Yhteistilastoa on täydennetty aluetta, sairautta ja alkavuutta koskevilla tiedoilla, joten eläketurvasta on saatavilla lähes kattava tietoaineisto.

Työryhmä ehdottaa, että

Suomen eläkkeensaajien yhteistilaston jatkokehittäminen ja tuotannon koordinoituvastuu on Eläketurvakeskuksella.

6.4 Vapaaehtoinen eläkevakuutus

Tietoa työnantajan työntekijöilleen järjestämän lisäeläketurvan tai henkilöiden omaehtoisesti hankkiman yksilöllisen lisäeläkevakuutuksen rahamääristä tai niiden laajuudesta väestössä ei ole systemaattisesti saatavissa.

Työryhmä ehdottaa, että

vapaaehtoisen eläkevakuutusten tilastointia kehitetään mahdollisimman kattavaksi siten, että Tilastokeskuksen julkaiseman Suomen tilastollisen vuosikirjan Vakuutustoiminta-osiossa nykyistä paremmin eriytettäisiin tiedot kansainvälisen vertailun (ns. pilarit) mukaisiin ryhmiin ja näin täydennettäisiin sosiaalivakuutuksen kokonaiskuvaa. Tilaston koordinointi- ja tuotantovastuu esitetään Vakuutusvalvontavirastolle.

6.5 Työeläkevakuutettujen tilastoinnin kehittäminen

Eläketurvakeskus, Kuntien eläkevakuutus ja Valtiokonttori ovat vuodesta 1996 alkaen tuottaneet yhteistilastoa työeläkkeelle siirtyneistä ja työeläkkeellä olevista.

Työryhmä ehdottaa, että

Eläketurvakeskus yhdessä julkisen sektorin eläkelaitosten kanssa suunnittelee ja toteuttaa kaikkia työeläkevakuutettuja kattavan tilastointijärjestelmän, joka tukee työeläkeenusteiden yksityiskohtaisempaa laatimista.

6.6 Kuntoutuksen ajan toimeentuloturvan tilastointi

Kuntoutusajan toimeentuloturvakustannusten, toimenpiteiden ja kuntoutettavien henkilöiden sisältämä kokonaisuus on vaikeasti hallittavissa toimijoiden laajuuden ja kirjausmenetelmien moninaisuuden takia. Eduskunnalle keväällä 2002 annetun kuntoutusselonteon mukaan Kela on vuonna 2000 maksanut noin 52 % ja työeläke-, tapaturma- ja liikennevakuutuslaitokset noin 48 % kuntoutusajan toimeentuloturvasta (kuntoutus- ja päivärahoja sekä kuntoutuskorvauksia). Varsinaisista kuntoutusrahoista Kela maksoi vuonna 2002 suurimman osan (70 %) (sisältää sekä ammatillisen että lääkinnällisen kuntoutuksen) ja työeläkelaitokset noin 30 % (vain ammatillista kuntoutusta).

Vuoden 2004 alusta työntekijöillä on subjektiivinen oikeus ammatilliseen kuntoutukseen. Tämän arvioidaan jatkossa lisäävän työeläkelaitosten osuutta ammatillisessa kuntoutuksessa.

Työryhmä ehdottaa, että

kuntoutuksen ajan toimeentuloturvan tilastointia kehitetään yhteistilastoksi toimeentuloturvasta huolehtivien tahojen kanssa (lähinnä Kansaneläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen sekä liikenne- ja tapaturmavakuutuksen sekä työhallinnon kesken). Tilastossa eritellään ammatillinen ja lääkinnällinen kuntoutus. Tilastoinnin organisointivastuu esitetään Kelalle.

Kuntoutuspalveluiden tilastoinnin kehittämistä selvittää palvelujärjestelmän ja sen toimivuus -alaryhmä. Kuntoutusajan toimeentuloturvan ja palvelujen kokonaistarkastelu mukaan lukien liikenne- ja tapaturmavakuutuslaitosten korvauksia koskevat tilastot sekä myös muiden kuntouttajatahojen (mm. työhallinto) vastaava rooli ja mahdollinen sisällyttäminen yhteistilastointiin tulee koordinoida toimivaksi kokonaisuudeksi. Kuntoutusasian neuvottelukunta on sopiva elin vastaamaan koordinoinnin periaatteista.

Perhe ja lapset

6.7 Perhe- ja lapsietuuksien kokonaisuus

Lapsiperheiden tukemisen kokonaisarviointi ja kuvaaminen edellyttää, että niin päivähoitotiedoista kuin pienten lasten hoidon tuesta tuotetaan yhtenäinen tietokokonaisuus palvelujen ja toimeentuloturvan kannalta.

Työryhmä ehdottaa, että

lapsiperheille rahana maksettavien etuuksien ja palvelutiedon tietokokonaisuuden rakentamista selvitetään. Pienten lasten hoidon tuen, yksityisen hoidon tuen, kuntalisien sekä kunnallisen päivähoidon tilastoinnista tulee sopia siten, että kokonaistilanteesta saadaan kattava kuva. Periaatteet sovitaan Kelan ja Stakesin kesken.

Työttömyys

6.8 Työttömyysturvatilastot

Tilastoja työttömyysturvasta tuottavat Vakuutusvalvontavirasto ja Kela. Vakuutusvalvontavirasto tuottaa tiedot ansiosidonnaisista, Kela perusturvasta. Perusturva jakautuu työttömyysvakuutuksen perusturvaan ja vakuutuksen ulkopuolella oleville maksettavaan työmarkkinatukeen. Työttömyysturva kattaa laajasti määritellen työttömyyden ajalta maksettavan työttömyyspäivärahan ja työmarkkinatuen (passiiviturva), työttömyysturvalain nojalla maksettavan omaehtoisen opiskelun koulutuspäivärahan, työvoimapolitiittisten toimenpiteiden ajalta maksettavan työmarkkinatuen, työvoimakoulutusetuudet sekä vuorottelukorvaukset. Työnantajille maksettavat työllistämistuet (ml. työmarkkinatuen yhdistelmätkuki) eivät kuulu ESSPROS -käsitteistössä sosiaaliturvaan, mutta niillä työllistettävien henkilöiden tilastoiminen työttömyysturvan yhteydessä on perusteltua kokonaiskuvan saamiseksi. Tiivis yhteenveto työttömyysturvan eri etuuksista saadaan Vakuutusvalvontaviraston ja Kelan kuukausittain julkaisemasta yhteisestä tilastotiedotteesta.

Työttömyysturvan tilastointia tulisi kehittää yhtäältä siten, että eri tilastoja standardisoidaan tilastoyksiköiden ja luokitusten osalta vertailukelpoisuuden ja summattavuuden parantamiseksi. Toi-

saalta tulisi laatia yksilötasoiin rekisteriaineistoihin perustuva yhteistilastointi, joka kattaisi kaikki työttömyysturvaetuudet sekä työministeriön työnhakijarekisterin tiedot. Pilottiluonteisesti kokonaiskuvaa on selvitetty yksilöaineistojen pohjalta Kelan ja Stakesin rekisteriaineistojen yhdistelyyn perustuvassa tutkimusprojektissa.

Työryhmä ehdottaa että

Työministeriön, Vakuutusvalvontaviraston ja Kelan tavoitteena ovat integroidut tilastoluokitukset ja käsitteet siten että tilastoista voidaan saada esimerkiksi tietystä poikkileikkaustilanteesta kokonaiskuva työttömien, työvoimapolitiittisilla toimenpiteillä olevien ja palkkaperusteisiin toimenpiteisiin sijoitettujen kokonaismääristä eri taustamuuttujien mukaan ja että näihin lukumääriin voitaisiin suhteuttaa vastaavat etuudensaajat jaoteltuina etuusjärjestelmän mukaan. Tärkeimpiä taustamuuttujia ovat sukupuoli, ikä ja aluetiedot.

Edelleen työryhmä ehdottaa, että

selvitetään mahdollisuutta laatia yksilötasoinen rekisteriaineistojen yhdistely, joka kattaa Kelan ja Vakuutusvalvontaviraston rekisteröimät etuuksien saajat sekä lisäksi työministeriön rekisteröimät työttömät työnhakijat ja työvoimapolitiittisilla toimenpiteillä olevat henkilöt. Tilasto sisältäisi sekä työmarkkinanäkökulman että toimeentuloturvanäkökulman. Näin etuuksia koskevat tilastot voitaisiin nykyistä paremmin kytkeä työmarkkinoiden tilaa kuvaaviin tilastoihin. Saataisiin myös kuva niistä työttömistä, jotka eivät saa lainkaan etuuksia esimerkiksi karenssien tai tarveharkinnan kuten puolison työtulojen takia.

Muu sosiaaliturva

6.9 Toimeentulotukitilastointi

Toimeentulotuki

Nykyisin Tilastokeskus kerää kuntien taloustilastoa varten tietoa toimeentulotuen menoista kuntakohtaisina yhteenvetotietoina (kuntatilasto). Stakes puolestaan kerää toimeentulotukirekisteriin tietoa kuntien toimeentulotuen asiakkaille maksetusta tuesta kotitalouskohtaisesti (asiakastilasto). Tiedot toimeentulotuen menoista on kerätty toimeentulotukirekisteriin bruttomääräisinä. Kuntatilaston ja asiakastilaston toimeentulotukimenot poikkeavat toisistaan. Kotitalous- ja henkilötasolla käytetään toimeentulotukirekisterin menotietoja ja aluetarkastelussa (maakunta- ja läänitaso) taloustilaston kuntapohjaisia menotietoja.

Toimeentulotukirekisterin kautta saadaan luotettavimmin selvitettyksi se toimeentulotuen määrä, mikä toimeentulotukipäätöksiin perustuen on maksettu tukea tarvitseville kotitalouksille. Ero Stakesin toimeentulotuen asiakastilaston ja Tilastokeskuksen kuntatilaston toimeentulotukea koskevissa tiedoissa johtuu siitä, että kunnissa toimeentulotuen määrärahaa käytetään varsinaisen toimeentulotuen ohella myös työllistämis- ja lastensuojelukustannuksiin. Kuntien taloustilastossa tämä käyttö on kirjattu toimeentulotuen menoiksi, vaikka saajaa ei ole kirjattu toimeentulotuen saajaksi.

Työryhmän näkemyksen mukaan aina kun on käytetty toimeentulotuen määrärahaa, tulisi tukea saava myös kirjata toimeentulotuen saajaksi. Tälle ei olisi periaatteessa esteitä nykyisen käytännön mukaan, sillä jos tuettavalla ei ole oikeutta varsinaiseen toimeentulotukeen, kunta voi kui-

tenkin päättämiensä perusteiden mukaan myöntää tuettavalle ehkäisevää toimeentulotukea. Toimeentulotuen määrärahan käytön tulisi perustua toimeentulotukipäätöksiin, jotta tuensaaja tulee mukaan rekisteriaineistoon.

Työryhmä ehdottaa, että

Sosiaali- ja terveysministeriö, Stakes, Kuntaliitto ja Tilastokeskus yhdessä selvittäisivät millaisella ohjeistuksella ja menettelytavalla saataisiin sekä kuntien taloustilastosta että toimeentulotukitilastosta yhtenevä kuva toimeentulotukimenoista. Samalla tulisi selvittää, miten takaisinperintä voidaan ottaa huomioon.

6.10 Sosiaalinen luototus

Laki sosiaalisesta luototuksesta tuli voimaan 1.1.2003. Sosiaalihuoltoon kuuluvan luotonannon tavoitteena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista. Luototuksen vaikutusta toimeentulotukeen seurataan. Lain toimeenpano aiheuttaa tietotarpeita. Luotonsaajien määrää, luottojen kohdentumista, luottojen pääoman ja takaisinmaksun seurantaa ja sosiaalisen luototuksen vaikutusta toimeentulotukeen koskevaa tietoaaineistoa tulee olla saatavana tietotarpeen tyydyttämiseksi.

Työryhmä ehdottaa, että

Sosiaali- ja terveysministeriö, Stakes, Kuntaliitto ja Tilastokeskus yhdessä selvittävät sosiaalisen luototuksen jatkuvan seurannan mahdollisuudet ja määrittäisivät tarkemmin seurannan kohdentumista.

6.11 Sotka-tietokannan kehittäminen

Työryhmä ehdottaa, että

Stakes jatkaa SOTKA-tietokannan kehittämistä palvelemaan sekä valtakunnan että aluetason tietotarpeita e-SOTKAN mallilla. Vuoden 2003 aikana SOTKA siirretään toimimaan Internetselaimen välityksellä. Tietosisältöön ei ole tulossa oleellisia muutoksia. Tiedoissa on käytettävissä myös kuntataso. Stakes valmistelee suppeampisisältöistä indikaattoripankkia, joka tulee olemaan maksuttomasti käytettävissä Internetissä.

Liitteet

LIITE 1. Taulukot 1 - 7

Taulukko 1. Sairaus ja terveys

Etuus	Rekisterin pitäjä	Rekisteri	Tilaston tuottaja ja Tilasto
Sairausvakuutuksen päiväraha	KELA	<i>Sairauspäiväraharekisteri</i> -jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto -tietosisältö: sairauspäivärahaa saaneet, päivärahojen euromäärät, keskimääräinen päiväkorvaus, päivärahapäivät ja alkaneet kaudet	KELA: - Sairausvakuutusetuudet kuukausittainen Internet-tiedote - Sairausvakuutus- ja perhe-etuus tilastot/ vuosijulkaisu
Tapaturmavakuutuksen Päiväraha	TVL, MELA	<i>TVL/Työtapaturma- ja ammattitautirekisteri</i> - neljännesvuosittain päivittyvä, henkilötason tieto - tapaturmavakuutuslaitosten (ml. Valtiokonttorin) tiedot, ei maatalousyrittäjiä - tietosisältö: sattumisaika, sattumisolot, vahingoittunut, ansionmenetyksen %, korvauksen saaja, maksettu korvaus, korvauksen suoritus-aika - vahingon sattumisvaltio/kunta <i>MELA/Mata-rekisteri</i> -kuukausittain päivittyvä -maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiset korvaukset - tietosisältö: sattumisaika/sattumisolot/vahingoittunut/ansionmenetyksen %/maksettu korvaus/ korvauksen suoritus-aika, korvauksen saaja, vahingon sattumisvaltio/kunta	TVL: Työtapaturma- ja ammattitautitilasto Tilastokeskus: Työtapaturmat/ vuosijulkaisu Vakuutusvalvontavirasto: Vakuutusyhtiöt/ vuosijulkaisu Työterveyslaitos: Ammattitaudit/ vuosijulkaisu Valtiokonttori: Tapaturmakorvausten vuositilasto
Liikennevakuutuksen päiväraha	LVK, Valtiokonttori	<i>LVK/Liikennevakuutuksen vahinkorekisteri</i> - neljännesvuosittain päivittyvä, hlötason tieto - tietosisältö: vahingon sattumisaika, vahingoittunut, maksettu korvaus ja suoritus-aika - vahingon sattumisvaltio/kunta <i>Valtiokonttori/ Valtion ajoneuvojen aiheuttamat liikennevahingot</i> - viikoittain päivittyvä - vahingon aiheuttanut ajoneuvo, sattumisaika, sattumisolot, korvauksen saaja, korvauksen suuruus, korvauksen suoritus-aika	Vakuutusvalvontavirasto: Vakuutusyhtiöt/vuosijulkaisu

Sairauskassojen päiväraha	Ei rekisteriä MELA	Ei kokoavaa rekisteriä <i>MELAn sairauspäiväraharekisteri</i> Maatalousyrittäjien lyhyen ajan päiväraha -kuukausittain päivittyvä, henkilötason tieto -tietosisältö: korvauksen saaja / maksettu korvaus/korvausjakso -korvauksensaajan asuinkunta	Avustuskassojen yhdistys: Yhteenveto kassojen lisäetuuksista
Sairausajan palkka	Ei rekisteriä	Ei rekisteriä	Ei tilastoa Kansantalouden tilinpito: kohta palkat ja palkkiot (arvio)

Taulukko 2. Toimintarajoitteisuus

Etuus	Rekisterin pitäjä	Rekisteri	Tilaston tuottaja ja tilasto
Työkyvyttömyyseläkkeet	ETK, KELA	<p><i>ETK/Eläkerekisteri</i></p> <p>-jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto</p> <p>-yksityiset ja julkiset tk-eläkkeet</p> <p>-eläkkeet(uudet, päättyneet, voimassaolevat, myönnetyt/hylätyt), eläkkeen euromäärät, tk:n syykoodit, eläkelaitos</p> <p><i>KELA/Eläkerekisteri</i></p> <p>-jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto</p> <p>-tietosisältö: kansaneläkkeet (uudet, päättyneet, voimassaolevat), kansaneläkkeiden euromäärät</p> <p>-kuntapohjainen jako</p>	<p>ETK:</p> <p>- Kuukausitietoja yksityisen sektorin eläkkeistä</p> <p>- Neljännesvuositietoja yksityisen sektorin eläkkeistä</p> <p>- Julkisen sektorin neljännesvuositulasto</p> <p>ETK, KEVA, Valtiokonttori:</p> <p>Suomen työeläkkeensaajat/ vuosijulkaisu</p> <p>ETK, KELA:</p> <p>- Tilasto Suomen eläkkeensaajista/ vuosijulkaisu</p> <p>- Tilasto Suomen eläkkeensaajista kunnittain/ vuosijulkaisu</p> <p>KELA</p> <p>- Kelan eläkkeet/ kuukausitulasto Internet-tiedote</p> <p>- Tilastollinen vuosikirja/ vuosijulkaisu</p> <p>Valtiokonttori:</p> <p>Valtion eläkkeet/ vuosijulkaisu Internet</p> <p>KEVA:</p> <p>Kunta-alan eläkkeet/ vuosijulkaisu</p>
Yksilölliset varhaiseläkkeet	ETK, KELA	<p><i>ETK/Eläkerekisteri</i></p> <p>-yksityiset ja julkiset yve:t</p> <p>-varhennusvähennystiedot (- tietosisältö: kuten työkyvyttömyyseläkkeet)</p> <p><i>KELA/Eläkerekisteri</i></p> <p>- kansaneläkkeet (- tietosisältö kuten työkyvyttömyyseläkkeet)</p>	Kuten työkyvyttömyyseläkkeet

<p>Tapaturma- vakuutuksen eläkkeet</p>	<p>TVL, MELA, KELA</p>	<p><i>TVL/Työtapaturma- ja ammattitauti- rekisteri</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - neljännesvuosittain päivittyvä, henkilötason tieto - tietosisältö: sattumisaika, sattumisolot, vahingoittunut, ansionmenetys %, maksettu korvaus, korvauksen suoritus-aika - vahingon sattumisvaltio/kunta <p><i>MELA/Mata-rekisteri</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -maatalousyrittäjien tapaturmava- kuutuslain mukaiset korvaukset <p><i>Kela/Eläkerekisteri</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto -tietosisältö: kansaneläkkeensaajat (uudet, päättyneet, voimassaolevat), kansaneläkkeiden euromäärät 	<p>TVL: Työtapaturma- ja am- mattitautitilasto</p> <p>Tilastokeskus: Työtapaturmat/ vuosi- julkaisu</p> <p>Vakuutusvalvontaviras- to: Vakuutusyhtiöt/ vuo- sijulkaisu</p> <p>Valtiokonttori: Tapa- turmakorvausten vuosi- tilasto</p>
<p>Liikennevakuutuk- sen jatkuvat korva- ukset</p>	<p>LVK, Valtiokonttori KELA</p>	<p><i>LVK/Liikennevakuutuksen vahinko- rekisteri</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vuosittain päivittyvä, henkilötason tieto -tietosisältö: edunsaaja(t), vahingoit- tunut, tk-aste tai vamman haitta- luokka/ kuollut, vahingon sattumis- aika, korvauksen vahvistamisvuosi/ pääoma-arvon laskentavuosi - vahingon sattumisvaltio/kunta <p><i>Valtiokonttori/ Valtion ajoneuvojen aiheuttamat liikennevahingot</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - viikoittain päivittyvä - vahingon aiheuttanut ajoneuvo, sat- tumisaika, sattumisolot, korvauksen saaja, korvauksen suuruus, korvauk- sen suoritus-aika <p><i>KELA/Eläkerekisteri</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - kansaneläkkeet 	<p>Vakuutusvalvontaviras- to: Vakuutusyhtiöt / vuosijulkaisu</p>
<p>Lapsen hoitotuet</p>	<p>KELA</p>	<p><i>Lapsenhoitotuet, vammaistuet ja eläkkeensaajien hoitotuet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto -tietosisältö: Lapsen hoitotuen saajat, (uudet, päättyneet, voimassa olevat), lapsen hoitotukien euromäärät 	<p>KELA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kelan vammaisetuu- det/ kuukausitilasto In- ternet-tiedote - Vammaisetuustilastot/ vuosijulkaisu - Tilastollinen vuosikir- ja/vuosijulkaisu

Erityishoitoraha	KELA	<i>Erityishoitoraharekisteri</i> -jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto -tietosisältö: erityishoitotuen saajat, (uudet, päättyneet, voimassa olevat), erityishoitotukien euromäärät	KELA: - Sairausvakuutusetuudet/ kuukausitilasto Internet-tiedote - Sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot/ vuosijulkaisu - Tilastollinen vuosikirja/vuosijulkaisu
Kuntoutusraha	KELA, ETK	<i>Kelan kuntoutusetuusrekisteri</i> -jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto -tietosisältö: Kelalta kuntoutusrahaa saaneet, Kelan kuntoutusrahan euromäärät <i>ETK/Eläkerekisteri</i> -jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto -kuntoutusrahaa/korotusta saaneet, kuntoutusrahan/korotuksen suuruus	KELA: - Kelan kuntoutusetuudet/ kuukausitilasto Internet-tiedote -Kuntoutustilastot/ vuosijulkaisu ETK: Kuntoutustilasto/ vuosijulkaisu
Vammaistuki	KELA	<i>Lapsenhoitotuet, vammaistuet ja eläkkeensaajien hoitotuet</i> -jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto -tietosisältö: vammaistuen saajat, (uudet, päättyneet, voimassa olevat), vammaistukien euromäärät	KELA: - Vammaisetuustilastot/ vuosijulkaisu - Kelan eläkkeet/ kuukausitilasto Internet-tiedote - Tilastollinen vuosikirja/ vuosijulkaisu
Sotilastapaturmakorvaukset/ sotilasvammakorvaukset	Valtiokonttori	<i>Sotilasvammakorvausrekisteri</i> - jatkuvasti päivittyvä, henkilötason tieto - sotien aikana sekä YK-tehtävissä ennen v1991 vammautuneet - korvauksensaajat, päätökset(myöntö/hylkäys), maksettu korvaus, tk-aste, päättyneet etuudet - kunta, lääni <i>Maksetut sotilastapaturmakorvaukset</i> - Asevelvolliset ja YK-tehtävissä v1991 jälkeen vammautuneet - annettu päätös, maksettu korvaus, alkamispäivä ja päättymispäivä	Valtiokonttori: - Sotilasvammalain mukaiset korvaukset/ vuositilasto (moniste) - Sotilasvammalain mukaiset korvaukset/ kuukausitilasto (moniste)

Taulukko 3. Vanhuus

Etuus	Rekisterin pitäjä	Rekisteri	Tilaston tuottaja ja tilasto
Vanhuuseläkkeet	ETK, KELA	<i>ETK/Eläkerekisteri</i> -yksityiset ja julkiset vanhuuseläkkeet <i>KELA/Eläkerekisteri</i> - kansaneläkkeet	Kuten työkyvyttömyyseläkkeet
Varhennetut vanhuuseläkkeet	ETK, KELA	<i>ETK/Eläkerekisteri</i> -yksityiset ja julkiset varhennetut vanhuuseläkkeet <i>KELA/Eläkerekisteri</i> - kansaneläkkeet	Kuten työkyvyttömyyseläkkeet
Sukupolven vaihdoseläkkeet	ETK	<i>ETK/Eläkerekisteri</i> - sukupolvenvaihdoseläkkeet	ETK: - Kuukausitietoja yksityisen sektorin eläkkeistä - Neljännesvuositietoja yksityisen sektorin eläkkeistä ETK, KELA: - Tilasto Suomen eläkkeensaajista/ vuosijulkaisu - Tilasto Suomen eläkkeensaajista kunnittain/ vuosijulkaisu
Luopumistuki/ -korvaukset/ -eläkkeet	ETK	<i>ETK/Eläkerekisteri</i> -luopumistuet/ korvaukset/eläkkeet	kuten sukupolvenvaihdoseläkkeet
Osa-aikaeläkkeet	ETK	<i>ETK/Eläkerekisteri</i> - yksityiset ja julkiset osa-aikaeläkkeet	ETK: - Kuukausitietoja yksityisen sektorin eläkkeistä - Neljännesvuositietoja yksityisen sektorin eläkkeistä - Julkisen sektorin neljännesvuositilasto ETK, KEVA, Valtiokonttori: Suomen työeläkkeensaajat/vuosijulkaisu ETK, KELA: - Tilasto Suomen eläkkeensaajista/ vuosijulkaisu - Tilasto Suomen eläkkeensaajista kunnittain/ vuosijulkaisu Valtiokonttori: Valtion eläkkeet/ vuosijulkaisu (internet) KEVA: Kunta-alan eläkkeet/ vuosijulkaisu

Rintamalisät	KELA	<i>Eläkerekisteri</i> - jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto - saajat, euromäärät - kuntapohjainen jako	KELA: - Tilastollinen vuosikirja/ vuosijulkaisu, kuukausitilasto - Internet-tiedote
--------------	------	---	--

Taulukko 4. Perheen huoltajan kuolema

Etuus	Rekisterin pitäjä	Rekisteri	Tilaston tuottaja ja tilasto
Perhe-eläkkeet	ETK, KELA	<i>ETK/Eläkerekisteri</i> -yksityiset ja julkiset perhe-eläkkeet <i>KELA/Eläkerekisteri</i> - perhe-eläkkeet	Kuten työkyvyttömyyseläkkeet
Ryhmähenkivakuutus	RETRO	<i>RETRO/Ryhmähenkivakuutusrekisteri</i> - henkilötason tieto - korvaussumma, maksupäivä, korvauksen peruste	Ei tilastojulkaisuja (Toimintakertomuksessa perusvolyymitiedot)
Tapaturmavakuutukset	TVL, LVK, MELA	<i>TVL/Työtapaturma- ja ammattitautirekisteri</i> - perhe-eläkkeet <i>LVK/Liikennevakuutuksen vahinkorekisteri</i> - perhe-eläkkeet MELA/Mata-rekisteri - perhe-eläkkeet	TVL: Työtapaturma- ja ammattitautitilasto Tilastokeskus: Työtapaturmat/ vuosijulkaisu Vakuutusvalvontavirasto: Vakuutusyhtiöt/ vuosijulkaisu

Taulukko 5. Perhe ja lapset

Etuus	Rekisterin pitäjä	Rekisteri	Tilaston tuottaja ja tilasto
Äitiysavustus Tuki ulkomailta adoptoiville	KELA	<i>Äitiysavustusrekisteri</i> - jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto - pakkauksen saajat, rahan saajat (euromäärät) kuntapohjainen jako - saajien määrät, euromäärät, lasten lukumäärät	KELA: - Äitiysavustukset, lapsilisät ja pienten lasten hoidon tuet/kuukausitilasto Internet-tiedote - Sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot/ vuosijulkaisu - Tilastollinen vuosikirja/ vuosijulkaisu
Vanhempainpäivärahat	KELA	<i>Sairausvakuutusrekisteri</i> - jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto - saajat, alkaneet/päättyneet kaudet, euromäärät, korvauspäivät, työtulot, ammatti - kuntapohjainen jako	Kuten äitiysavustus
Vanhempainpäivärahakauden palkat		Ei rekisteriä	Ei tilastojulkaisuja
Lasten kotihoidon-tuet - kuntalisä	KELA	<i>Pienten lasten hoidon tukirekisteri</i> - jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto - saajat, lapset joista tukea maksetaan, euromäärät, tuen osat - kuntapohjainen jako <i>KELA</i> - Kelan maksamat kuntalisät (yksityisen hoidon tuki ym.)	Kuten äitiysavustus Kokoomatieto: Kuntien taloustilasto/Sotkatietokanta Kelan kautta maksettu osuus: kuten äitiysavustus
Lapsilisä	KELA	<i>Lapsilisärekisteri</i> - jatkuva rekisteröinti, henkilötason tieto - lapsilisää saaneet perheet, lapsilisään oikeuttaneet lapset, euromäärät, yksinhuoltajuus - kuntapohjainen jako	Kuten äitiysavustus
Elatustuki		Ei rekisteriä	STAKES: Lapsen elatus- ja huoltotilasto/ vuosijulkaisu Tilastokeskus: Tulonjakotilasto/ vuosijulkaisu

Taulukko 6. Työttömyys

Etuus	Rekisterin pitäjä	Rekisteri	Tilaston tuottaja ja tilasto
Peruspäiväraha	KELA	<i>KELA/ Työttömyysturvarekisteri</i> - jatkuvasti päivittyvä, henkilötason tieto -korvausta saaneet, maksetut euro-määrät, korvatut päivät	KELA: - Kelan työttömyysturva-etuudet kuukausitilasto, Internet-tiedote - Työttömyysturvatilastot vuosijulkaisu - Tilastollinen vuosikirja KELA ja VVV: Työttömyysturvan kuukausitiedote, Internet-tiedote
Ansiopäiväraha	ETK, VVV	<i>ETK/Eläkerekisteri</i> -yksityisen ja julkisen sektorin ansiosidonnaiset päivärahat <i>Vakuutusvalvontavirasto/ Etuudensaajarekisteri</i> -neljästi vuodessa päivittyvä, henkilötason tieto - korvausta saaneet, maksetut päivärahat, korvatut päivät, päätökset, lascurit	ETK: Työeläkejärjestelmän tilastollinen vuosikirja osa II vuosijulkaisu VVV: Työttömyyskassat vuosijulkaisu KELA ja VVV: Työttömyysturvan kuukausitiedote, Internet-tiedote
Työmarkkinatuki	KELA	<i>KELA/ Työttömyysturvarekisteri</i> - korvausta saaneet, maksetut euro-määrät, korvatut päivät	Kuten peruspäiväraha
Vuorottelukorvaukset	KELA, VVV	<i>KELA/ Työttömyysturvarekisteri</i> -vuorottelukorvaukset peruspäivärahan osalta <i>VVV/ Etuudensaajarekisteri</i> - korvausta saaneet, maksetut päivärahat, korvatut päivät, päätökset, lascurit	KELA: - Kelan työttömyysturva-etuudet kuukausitilasto, Internet-tiedote - Työttömyysturvatilastot vuosijulkaisu - Tilastollinen vuosikirja KELA ja VVV: Työttömyysturvan kuukausitiedote, Internet-tiedote VVV: Työttömyyskassat
Työttömyyseläkkeet	ETK, KELA	<i>ETK/ Eläkerekisteri</i> -yksityisen ja julkisen sektorin työttömyyseläkkeet <i>KELA/ Eläkerekisteri</i> -kansaneläke	ETK: - Kuukausitietoja yksityisen sektorin eläkkeistä - Neljännesvuositietoja yksityisen sektorin eläkkeistä - Julkisen sektorin neljännesvuositilasto

			<p>ETK, KEVA, Valtiokonttori: Suomen työeläkkeensaajat vuosijulkaisu</p> <p>ETK, KELA: - Tilasto Suomen eläkkeensaajista vuosijulkaisu - Tilasto Suomen eläkkeensaajista kunnittain vuosijulkaisu</p> <p>KELA: - Kelan eläkkeet kuukausitilasto, Internet-tiedote - Tilastollinen vuosikirja</p>
Koulutustuki	KELA, VVV	<p><i>KELA/ Työttömyysturvarekisteri</i> - korvausta saaneet, maksetut euro-määrät, korvatut päivät</p> <p><i>VVV/ Etuudensaajarekisteri</i> - korvausta saaneet, maksetut päivärahat, korvatut päivät, päätökset, laskurit</p>	<p>Kuten vuorottelukorvaukset</p> <p>Lisäksi Kela ja kassat tuottavat TM:lle ja STM:lle kuukausittain tilaston ko. kuukauden aikana maksetuista etuuksista sekä kumulatiiviset tiedot vuoden alusta. Lisäksi ne tuottavat vuositilastoja maksetuista etuuksista. Vuositilastoissa on tiedot maksuista myös TE-keskuksittain.</p>

Taulukko 7. Muu sosiaaliturva

Etuus	Rekisterin pitäjä	Rekisteri	Tilaston tuottaja ja tilasto
Toimeentulotuki	STAKES	<i>STAKES/Toimeentulotukirekisteri</i> - henkilötason rekisteri - vuosittain päivittyvä - tuen kesto, tuen saaja (sosioekonominen asema, kotitaloustyyppi) tuen euromäärä ja tuen saajien määrä kalenterikuukausittain, marraskuuta koskevana tietona tuensaajien tulonlähteet ja toiminta	STAKES: - Toimeentulotukitilasto vuositilasto - Toimeentulotuen ennakkotilasto puoli-vuosittain - Toimeentulotuen jonotilanne (vuosijulkaisu)
Sotilasavustus	KELA	<i>KELA/rekisteri</i> -sotilasavustuksen saajat, asumisavustuksen saajat, avustusten euromäärät -jatkuvasti päivittyvä, henkilötason rekisteri -kuntakohtainen jako	- Tilastollinen vuosikirja - Tiedote Internet vähintään kerran vuodessa - asumisavustuksen saajat ja euromäärät asumistukitiedote kaksi kertaa vuodessa Internet
Maahanmuuttajan erityistuki	KELA	<i>KELA/rekisteri</i> - erityistukea saavat, maksetut euromäärät -jatkuvasti päivittyvä, henkilötason rekisteri -kuntakohtainen jako	- Tilastollinen vuosikirja/vuosijulkaisu - Internet-tiedote
Palkkaturva	TM	<i>Työministeriö/ Palkkaturvarekisteri</i> - jatkuvasti päivittyvä, henkilötason tieto - tehdyt päätökset, maksetut korvaukset -tiedot tallentuvat TE-keskuksissa	TM: erillisselvitykset käyttäjien tarpeen mukaan
Asumistuki	KELA	<i>KELA/rekisterit</i> -yleistä asumistukea saaneet ruokakunnat, tuen ja kustannusten euromäärät, ruokakuntien/perheiden rakenne, henkilötaso/ruokakunta -eläkkeensaajien asumistukea saaneet henkilöt, tuen euromäärät, -jatkuvasti päivittyvä, henkilötason rekisteri -kuntakohtainen (molemmat)	KELA: - Asumistukitilastot vuosijulkaisu - Tilastollinen vuosikirja/vuosijulkaisu - Internet-tiedote
Opintotuki	KELA	<i>Opintotukirekisterit</i> - opintoraha, asumislisä, lainatakaus, takausvastuu, oppilaitos -jatkuvasti päivittyvä, henkilötason rekisteri -kuntakohtainen (oppilaitos)	KELA: - Opintoetuustilastot vuosijulkaisu - Tilastollinen vuosikirja/vuosijulkaisu - Internet-tiedote
Aikuiskoulutustuki	Koulutusrahasto	<i>Rekisteri</i> - tuen saajat, maksetut tuet	Koulutusrahasto - Koulutusrahaston toimintakertomus/vuosijulkaisu

Lääkekorvaukset	KELA	<i>Sairausvakuutusrekisteri</i> - erityiskorvatut lääkkeet, korvausaste, vuoden aikana korvatut, korvauksen saajat, ikä, sukupuoli, sairaus - kuntakohtainen	KELA - Sairausvakuutus- ja perhe-etuustilastot vuosijulkaisu - Tilastollinen vuosikirja/vuosijulkaisu - Internet-tiedote
Työterveyshuolto	KELA	<i>Työterveyshuoltorekisteri</i> - kustannukset -jatkuvasti päivittyvä, henkilötason rekisteri -kuntakohtainen	KELA: - Työterveyshuollon vuosijulkaisu - Tilastollinen vuosikirja/vuosijulkaisu - Internet-tiedote

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TYÖRYHMÄMUISTIOITA ISSN 1237-0606
SOCIAL- OCH HÄLSOVÄRDSMINISTERIETS PROMEMORIOR
WORKING GROUP MEMORANDUMS OF THE MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS AND HEALTH

- 2003: 1 Juhani Punkari, Paavo Kaitokari. Suunnitelma sairaalalaskutuksen uudistamiseksi. Selvitys-
miesten raportti.
ISBN 952-00-1283-4
- 2 Matti Kaivosoja, Maija Auvinen. Raportti viranomaisyhteistyöstä lasten huoltoon ja tapaamisoi-
keuteen liittyvissä kiistatilanteissa.
ISBN 952-00-1287-7
- 3 Matti Heikkilä, Juha Kaakinen, Niina Korpelainen. Kansallinen sosiaalialan kehittämisprojekti.
Selvityshenkilöiden väliraportti.
ISBN 952-00-1289-3
- 4 Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin selvityshankkeen loppura-
portti.
ISBN 952-00-1290-7
- 5 Ehkäisevää huumetyötä nuorten työpajoilla kehittävän hankkeen ohjausryhmän muistio.
ISBN 952-00-1294-X
- 6 Seurantaryhmän arvio kansallisen terveyshankkeen toiminnasta vuonna 2002.
ISBN 952-00-1296-6
- 7 Lastenneuvolatoiminnan asiantuntijatyöryhmän muistio. Opas lastenneuvolatoiminnan järjes-
tämiseksi kunnissa.
ISBN 952-00-1304-0
- 8 Toimenpideohjelma huumausainepolitiikan tehostamiseksi vuosille 2001-2003 ja raportti oh-
jelman toteutumisesta. (Julkaistaan ainoastaan verkossa www.stm.fi)
ISBN 952-00-1305-9
- 9 Helena Kinnunen, Marja Kostiainen. Selvitys homevauriokorjausten rahoitustuesta ja home-
vaurioiden vastuukysymyksistä. Selvityshenkilöiden raportti.
ISBN 952-00-1308-3
- 10 Kiireelliset toimenpiteet sosiaalityön vahvistamiseksi.
ISBN 952-00-1318-0
- 11 Matti Heikkilä, Juha Kaakinen, Niina Korpelainen. Kansallinen sosiaalialan kehittämisprojekti.
Selvityshenkilöiden loppuraportti.
ISBN 952-00-1319-9
- 11swe Matti Heikkilä, Juha Kaakinen, Niina Korpelainen. Det nationella utvecklingsprojektet för det
sociala området. Utredarnas slutrapport.
ISBN 952-00-1363-6
- 12 Raimo Jämsén. Sosiaali- ja terveydenhuollon maksupolitiikan toimivuus. Selvitysmiehen
raportti.
ISBN 952-00-1321-0
- 13 Terveystieteellisen tutkimuksen valtionkorvauksen suuntaaminen ja määräytyminen.
ISBN 952-00-1327-X
- 14 Kansaneläke- ja sairausvakuutuksen rahoitusta selvittäneen työryhmä 2003:n muistio.
ISBN 952-00-1329-6

- 15 Lääkekorvaustyöryhmä 2003:n loppuraportti.
ISBN 952-00-1331-8
- 16 Kaunialan sotavammassairaalan taloudellista tilannetta selvittäneen työryhmän muistio.
ISBN 952-00-1332-6
- 17 STM:n julkaisupolitiikan suuntaviivat. Ehdotus julkaisutoiminnan tavoitteista ja menettelyta-
voista.
ISBN 952-00-1353-9
- 18 Annakaisa livari. Saumattoman palveluketjun ja sitä tukevien tietohallintoratkaisujen ohjaus-
ryhmä. Suosituksia.
ISBN 952-00-1367-9
- 21 Hannu Hämäläinen, Mika Gissler, Anu Muuri. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005.
Palvelujärjestelmä ja sen toimivuus -ryhmän raportti.
ISBN 952-00-1375-X
- 22 Asumisperusteista sosiaaliturvaa selvittäneen työryhmän (SOLMU 3) loppuraportti.
ISBN 952-00-1378-4
- 23 Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastainen kansallinen toimintasuunnitelma vuosille
2003-2005.
ISBN 952-00-1383-0
- 23eng National Action Plan Against Poverty and Social Exclusion for 2003-2005.
(Julkaistaan ainoastaan verkossa www.stm.fi)
ISBN 952-00-1402-0
- 24 Maatalousyrittäjien työterveyshuollon kehittäminen (MYTKY 2).
ISBN 952-00-1355-5
- 25 Potilaslain 6 §:n uudistamistarpeita selvittäneen projektiryhmän muistio.
ISBN 952-00-1356-3
- 26 Kansallisen terveydenhuollon hankkeen seuratyöryhmän raportti sosiaali- ja terveysministeri-
ölle kevään 2003 toiminnasta.
ISBN 952-00-1389-X
- 27 Erityiskasvatuksen kehittäminen päivähoitossa. ERIKA-hankkeen raportointi ja kehittämiseh-
dotukset.
ISBN 952-00-1391-1
- 28 Sami Mahkonen. Ihmiskauppa sekä asumis-, sosiaali- ja terveystaloudet. Selvitys Palermon
yleissopimusta täydentävän ihmiskauppalisäpöytäkirjan vaikutuksista sosiaali- ja terveysminis-
teriön toimialaan.
ISBN 952-00-1417-9
- 29 Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien torjuntatyön vahvistaminen.
ISBN 952-00-1421-7
- 30 Kunnallisen ympäristöterveydenhuollon valvonnan maksullisuuden laajentamista selvittäneen
työryhmän muistio.
ISBN 952-00-1428-4
- 31 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan maksupolitiikkatyöryhmän muistio.
ISBN 952-00-1437-3
- 32 Eurooppalaisen sairaanhoitokortin käyttöönottoa valmistelleen työryhmän muistio. Suunnitel-
ma kortin käyttöönotosta Suomessa.
ISBN 952-00-1441-1

- 2003: 33 Kansallinen terveyshanke. Hoidon saatavuus ja jonojen hallinta.
ISBN 952-00-1442-X (mon.)
ISBN 952-00-1443-8 (pain.)
- 34 Sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005. Hyvinvoinnin tila –ryhmän raportti.
ISBN 952-00-1452-7
- 35 Sosiaali- ja terveydenhuollon tietouudistus 2005. Toimeentuloturva-ryhmän raportti.
ISBN 952-00-1453-5